

Amos

AMSTERDAMSE
OECUMENISCHE
SCHOLENGROEP

JAARVERSLAG 2016

1 Inhoudsopgave

2	Voorwoord	3
3	Verslag van de toezichthouder	4
3.1	Informatievergaring	4
3.2	Toezichthoudende taak	4
3.3	Werkwijze	5
3.4	Vergaderingen	5
3.5	Samenstelling en nevenfuncties	6
3.6	Oordeel	7
4	Algemeen en organisatie	8
4.1	Strategie	8
4.2	Organisatie	9
4.3	Medezeggenschap	12
5	Onderwijs, Innovatie en Onderzoek	14
5.1	De inhoud van ons onderwijs	14
5.2	Passend onderwijs	18
5.3	ICT en onderwijs	22
5.4	Schoolklimaat	24
5.5	Onderwijsresultaten, kwaliteitszorg en ambitie	24
5.6	Innovatie	28
5.7	Onderzoek	30
6	Personeel	32
6.1	Formatieve ontwikkeling en mobiliteit	32
6.2	Kerngegevens personeelsbezetting	33
6.3	Werving en selectie	34
6.4	Ontwikkeling van medewerkers	35
6.5	Medewerkerstevredenheid	36
6.6	Ziekteverzuim	36
7	Huisvesting en ICT	39
7.1	Algemeen	39
7.2	Huisvestingsprojecten	40
7.3	ICT-beheer en infrastructuur	41
8	Communicatie en relaties	42
8.1	Ontwikkelingen rondom verbonden partijen & communicatie	42
8.2	Klachten	43
9	Financieel	44
9.1	Analyse van het nettoresultaat	44
9.2	Financiële positie	45
9.3	Financiële kengetallen, investeringsverslag, treasury	46
10	Toekomstperspectieven en continuïteit	48
10.1	Ontwikkeling leerlingenaantal en gewichten	48
10.2	Ontwikkeling personele bezetting	48
10.3	Overzicht meerjarenbegroting en –balans	48
10.4	Risico's, risicobeheersing en toekomstige ontwikkelingen	49
11	Risicobeheersing en intern toezicht	51
12	Bijlage 1: verantwoording besteding prestatiebox	52

2 Voorwoord

AMOS duurzaam in control, zwarte cijfers met stijgende (investerings-)ruimte voor ontwikkeling. Dit is kort samengevat hét AMOS resultaat van 2016.

Door effectieve en efficiënte inspanningen die breed in onze organisatie zijn doorgevoerd, is een stevig fundament ontstaan voor het in control raken én blijven van de bedrijfsvoering. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in de integrale verantwoordelijkheid van schoolleiders (decentralisatie) waarvoor er ook tools ontwikkeld zijn om dit op te pakken. Zij hebben dit uitstekend opgepakt. De reorganisatie van het bestuurskantoor (van 38 naar 20 fte) is zeer succesvol verlopen. De significante bezuiniging is gerealiseerd, de dienstverlening naar de scholen ondertussen flink verbeterd!

Dankzij de stevige bedrijfsvoering, een positieve verdere versterking van de onderlinge samenwerking tussen onze scholen en een stijging van het onderliggend leerlingenaantal, is er weer duidelijk sprake van een groeiende ruimte voor ontwikkeling van ons onderwijs, onze medewerkers en AMOS als betekenisvolle actor in het Amsterdamse onderwijsveld.

Daarnaast is in 2016 werk gemaakt van de realisatie van ons strategisch beleid 'AMOS maakt het verschil'. We pakken niet te veel tegelijk op, maar komen in samenspraak met onze scholen tot keuzes die daadwerkelijk geïmplementeerd worden. Succesvolle school- en AMOS-brede initiatieven krijgen daarbij ruimte voor verdere ontwikkeling.

Kortom een jaar om met trots op terug te kunnen kijken, met een versterkt vertrouwen in de toekomst van AMOS, haar scholen en de AMOS-ontwikkelkracht ten behoeve van de aan ons toevertrouwde leerlingen in Amsterdam. Het resultaat staat!

Lex Polman
College van bestuur

3 Verslag van de toezichthouder

De raad van toezicht (hierna de raad of de RvT) van AMOS heeft de taak toezicht te houden op het college van bestuur (CvB) en op de algemene gang van zaken bij AMOS. Tevens vervult de raad de werkgeversrol van het CvB en staat het CvB met raad ter zijde. De raad richt zich op het belang van AMOS, de door AMOS in stand gehouden scholen en de maatschappelijke omgeving waarin de scholen functioneren. De raad functioneert binnen de context van de bepalingen van de Wet op het primair onderwijs, de statuten en het reglement RvT AMOS en de Code Goed bestuur primair onderwijs. In dit jaarverslag legt de raad verantwoording af over de wijze waarop invulling is gegeven aan de uitvoering van taken en bevoegdheden in het afgelopen jaar.

3.1 Informatievergaring

Om de toezichthoudende taak goed te kunnen vervullen, heeft de raad zich regelmatig mondeling en schriftelijk door het CvB laten informeren over onder meer de prestaties van de scholen en de financiële resultaten van de organisatie in relatie tot de missie van AMOS, de beoogde doelen en relevante externe ontwikkelingen. De raad heeft in 2016 tweemaal een ontmoeting met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) gehad. Voorafgaand aan het overleg zijn door vertegenwoordigers van de raad en de GMR de gespreksonderwerpen bepaald. In het overleg kon de raad zich een goed beeld vormen van de onderwerpen waaraan de GMR veel belang hecht. In de vergadering van de raad waarin de jaarrekening 2015 ter goedkeuring voorlag, heeft een gesprek plaatsgevonden met de accountant. De raad heeft in 2016, na een zorgvuldig selectieproces, een nieuwe accountant benoemd. In december 2016 heeft de volledige raad met de nieuwe accountant kennisgemaakt. De raad laat zich ook informeren door schooldirecties en medewerkers, onder andere door middel van scholenbezoeken, en door relevante stakeholders binnen en buiten de organisatie. Tevens laten de leden van de raad zich informeren door onder andere de VTOI (Vereniging van Toezichthouders in Onderwijsinstellingen), bij diverse onderwijs-gerelateerde bijeenkomsten en door het eigen netwerk.

Sinds de zomer van 2016 heeft de raad zijn vergaderingen op AMOS-scholen belegd. Op deze manier was er voorafgaand aan de vergadering gelegenheid om de school te bezichtigen en te spreken met de directie van de school over de ontwikkelingen op de school en in de wijk. In juni vond de vergadering plaats op de Noordmans, in oktober op de Driemaster. De commissievergaderingen vonden plaats op het bestuurskantoor in Amsterdam.

Leden van de raad waren aanwezig bij de jaarlijkse nieuwjaarsreceptie met schooldirecties en medewerkers van het bestuurskantoor.

3.2 Toezichthoudende taak

Het toezicht op het CvB omvat onder andere:

- de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden door het CvB;
- het gevraagd en ongevraagd adviseren van het CvB;
- de naleving door het CvB van de Code Goed bestuur;
- de naleving van wet- en regelgeving waaronder die op het gebied van de bekostiging;
- de hoofdlijnen van beleid op het terrein van de onderwijskundige ontwikkeling en de onderwijskwaliteit van de scholen, passend onderwijs, het personeel, huisvesting en financiën;
- de strategie van de organisatie;
- de risicobeheersing en controlesystemen binnen de organisatie;

- de invulling van de maatschappelijke positie en functie van de organisatie;
- de mogelijke risico's die de stichting en de scholen lopen.

De toezichthoudende taak wordt onder meer ingevuld door voorafgaande goedkeuring van voorgenomen besluiten van het CvB zoals vastgelegd in de statuten en van voorgenomen majeure (beleids-)ontwikkelingen. De raad verleende in het verslagjaar 2016 statutaire goedkeuring aan de volgende zaken: begroting 2017, formatieplan 2017/18, jaarverslag en jaarrekening 2015 en verleende het CvB decharge voor het financiële beleid en bestuur.

Het functioneren van het CvB wordt jaarlijks door de raad onderling en vervolgens met het CvB besproken.

3.3 Werkwijze

Ter voorbereiding van de besluitvorming werkt de raad met drie commissies, de remuneratiecommissie, de auditcommissie en de onderwijscommissie.

De remuneratiecommissie geeft invulling aan de werkgeversrol ten opzichte van het CvB. Deze commissie is ingesteld ten behoeve van de voorbereiding van de beoordeling van het CvB inclusief beloningsaangelegenheden. De commissie heeft in 2016 een functioneringsgesprek gevoerd met het CvB.

De beloning van het CvB is vastgesteld conform de geldende wet- en regelgeving. Qua salarissystematiek is de cao Bestuurders primair onderwijs gevolgd. De Wet normering topinkomens (WNT) is van toepassing. Jaarlijks vindt beoordeling van het functioneren plaats, op basis waarvan een verhoging van het salaris kan worden toegekend. Deze verhoging is onder meer afhankelijk van het functioneren, van loonontwikkelingen in de sector en van de voorwaarden die de cao Bestuurders primair onderwijs daaraan stelt. Dit voor zover het maximum van de schaal of de bovengrens in het kader van de Wet Normering Topinkomens nog niet is bereikt en de ontwikkelingen in de sector loonsverhoging toelaten.

De auditcommissie heeft in het verslagjaar het toezicht op de financiële gang van zaken en de beheersing van de interne controle c.q. de externe verslaglegging voorbereid. In de commissievergaderingen kwamen onder andere de periodieke financiële rapportages, de begroting 2017, de jaarrekening 2015 en de managementletter bij de jaarrekening aan de orde. Daarnaast heeft de auditcommissie de benoeming van een nieuwe accountant voorbereid. Hiertoe is onder leiding van de auditcommissie een selectiecommissie gevormd met daarin tevens het CvB, de directeur bedrijfsvoering en een financieel medewerker. De commissie heeft een viertal accountantskantoren gesproken nadat bij vijf kantoren offertes waren opgevraagd. De voorkeur van de commissie ging unaniem uit naar het kantoor Horlings Nexia. De raad heeft deze voordracht overgenomen en de nieuwe accountant benoemd.

De onderwijscommissie besprak ter voorbereiding van de RvT vergaderingen onder meer de voortgang van de implementatie van passend onderwijs, de kwaliteit van de AMOS-scholen en de binnen AMOS gevoerde systematiek voor (onderwijs)kwaliteitszorg.

3.4 Vergaderingen

Er vonden in 2016 vier reguliere vergaderingen plaats van de raad in aanwezigheid van het CvB. De accountant was aanwezig bij de behandeling van de jaarrekening over 2015. Belangrijke thema's in 2016 waren het scholenpalet zoals aangeboden vanuit AMOS, de financiële ontwikkelingen alsook de ontwikkelingen ten aanzien van de kwaliteit van het onderwijs. Het voortzetten van de lijn om verantwoordelijkheden lager in de organisatie neer te leggen is door de raad gevolgd en besproken, evenals het continueren van een eenhoofdige bezetting van het CvB. Daarnaast was er in

de vergadercyclus aandacht voor interne zaken zoals het toezichtkader en de eigen deskundigheidsbevordering.

Ook in 2016 heeft de raad, zonder aanwezigheid van het CvB, het eigen functioneren geëvalueerd. De voorzitter van de raad heeft voorafgaand aan elke RvT-vergadering overleg met het CvB. De leden van de raad zijn, op een enkele uitzondering na, altijd aanwezig geweest bij de vergaderingen.

3.5 Samenstelling en nevenfuncties

Mevrouw mr. D.G.M. de Grave-Verkerk heeft per 1 januari 2017 het voorzitterschap overgedragen aan mevrouw mr. B.A. Voermans.

Medio 2016 is met het oog op het aanstaand vertrek van mevrouw de Grave-Verkerk een selectieprocedure gestart voor het werven van een nieuwe voorzitter. Na het doorlopen van deze procedure, heeft de RvT - welk besluit volledig gedragen werd door het CvB - unaniem gekozen voor het benoemen van mevrouw Voermans tot inkomend voorzitter per 1 augustus 2017 en voorzitter per 1 januari 2017.

Mevrouw de Grave-Verkerk is na een periode van tien jaar afgetreden als lid van de RvT. De raad is haar erkentelijk voor haar jarenlange inhoudelijke bijdrage aan het functioneren van de raad. In 2016 heeft de RvT de leden mevrouw M. van Staveren en de heer drs. G. Veerbeek herbenoemd voor een periode van vijf jaar (conform de op dat moment geldende statuten).

Gedurende het verslagjaar was de RvT als volgt samengesteld:

Naam	Functie	Aanvang	Einde
Mr. D.G.M. de Grave-Verkerk	Vice-voorzitter, vervolgens voorzitter Lid remuneratiecommissie	Januari 2007	December 2016
	Nevenfuncties: Lid Provinciale Staten van Noord- Holland (t/m maart 2015) Lid RvC Mitros Woningcorporatie		
Drs. S.W. Hartman RA MMO	Lid Voorzitter auditcommissie	Maart 2013	Maart 2018
	Nevenfuncties: Stichting Schouwborg Amstelveen (tot 1 mei 2016)		
Ing. F.P.H. Kraamwinkel	Lid (op voordracht van GMR) Lid onderwijscommissie	Maart 2013	Maart 2018
	Nevenfuncties: Bestuurslid Judovereniging Luki Goshi Amsterdam Pieter Nieuwland College Amsterdam		
M. van Staveren	Vice-voorzitter Vz. remuneratiecommissie Lid auditcommissie	Maart 2011	Maart 2021
Drs. G. Veerbeek	Lid Vz. onderwijscommissie	Maart 2011	Maart 2021
Mr. B.A. Voermans	Lid en inkomend voorzitter per 1 januari 2017	Augustus 2017	Augustus 2021

	Nevenfuncties: voorzitter bestuur van Stichting Nieuwe Helden bestuurslid Nederlands Albert Schweitzer Fonds voorzitter bestuur Stichting TSA de Meidoorn
--	--

Statutair is bepaald dat de raad van toezicht uit minimaal drie en maximaal zeven leden bestaat. In het verslagjaar bestond de raad uit vijf leden (en een deel van het jaar uit zes leden in verband met de inkomend voorzitter). De samenstelling is zodanig dat de raad over voldoende brede expertise beschikt om het toezicht uit te voeren.

3.6 Oordeel

De resultaten over 2016 zijn in overeenstemming met de verwachtingen en over het geheel genomen naar tevredenheid. De financiële situatie van AMOS is stabiel. De bevindingen van de RvT ten aanzien van de bestuurlijke inrichting van AMOS met een eenhoofdig college van bestuur en het doorleggen van bestuurlijke verantwoordelijkheden naar de directies van de AMOS-scholen zijn positief. Dit versterkt de slagkracht van de scholen en de ruimte om eigen oplossingen te creëren. De raad verwacht daarvan dat dit ook in de komende periode bijdraagt aan de professionele ruimte voor directies en schoolteams.

De uitdaging is uiteraard om de dragende pijlers van AMOS, niet in de laatste plaats onze oecumenische grondslag, gezamenlijk te blijven vormen. Het streven is en blijft om gezamenlijk te werken aan onze maatschappelijke opdracht en met name aan de groei en ontwikkeling van kinderen, zodanig dat de mogelijkheden van ieder kind worden gezien en tot bloei worden gebracht.

De raad heeft gezien, gehoord, gelezen en begrepen dat in 2016 veel werk is verzet door medewerkers en het CvB van AMOS, om goed onderwijs en bestendige groei van de organisatie mogelijk te maken. Het is verheugend dat de kwaliteit op de AMOS-scholen ieders aandacht heeft en (daarom ook) jaarlijks verbetert. De raad hecht eraan iedereen te bedanken voor de geleverde inspanningen en inzet en spreekt het vertrouwen uit dat deze lijn in 2017 voortgezet zal worden. Met deze inspanningen maakt AMOS daadwerkelijk het verschil.

4 Algemeen en organisatie

De stichting Amsterdamse Oecumenische Scholengroep, AMOS (werkgeversnummer 81316) is het bevoegd gezag van 28 basisscholen (24 zogeheten brinnummers met twee nevenvestigingen en een aantal dislocaties) voor primair onderwijs die onderwijs verzorgen op meer dan 30 schoollocaties verspreid over Amsterdam. De stichting AMOS is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41199695. AMOS baseert haar handelen op christelijke grondslag en gaat uit van de unieke waarde van elk individu. We geven een eigen invulling aan het begrip 'oecumene' die recht doet aan onze christelijke traditie en ruimte biedt om vanuit een open, zoekende houding bruggen te slaan tussen culturen en godsdiensten. Onze uitgangspunten zijn ontleend aan de verhalen uit de Bijbel. In 2015 is de invulling van onze oecumenische identiteit verder doordacht en is besloten dat te gaan doen vanuit de brede, oorspronkelijke betekenis van het woord 'oecumene': de bewoonde wereld.

4.1 Strategie

Visie en Missie

AMOS gaat vanuit haar identiteit uit van de unieke waarde van ieder individu. Wij zien dit niet als exclusief, wel als bijzonder: AMOS-scholen staan open voor alle ouders en kinderen die deze grondslag respecteren. Talentontwikkeling staat bij ons hoog in het vaandel. Wij willen dat leerlingen hun kwaliteiten ontplooiën; allereerst op het gebied van taal, lezen, schrijven en rekenen, maar we dagen ze ook uit zich te ontplooiën op creatief, technisch, economisch, spiritueel en sportief gebied. Naast talentontwikkeling vormt gemeenschapsvorming een belangrijke pijler onder ons onderwijs. Scholen spelen een belangrijke rol bij de opvoeding en vorming. Ontmoeting, vertrouwen en verantwoordelijkheid zijn daarbij sleutelbegrippen.

AMOS wil bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen. Dat streven komt tot uitdrukking in onze missie: leerlingen laten uitgroeien tot geëmancipeerde, verantwoordelijke burgers die volop deelnemen aan de samenleving. Daarom bieden we ze ondersteuning 'op maat' om hun talenten en gemeenschapszin te ontplooiën. Om onze missie te realiseren werken we actief samen met alle betrokkenen, allereerst met leerlingen zelf. Kinderen leren alleen iets als ze dat zelf ook willen. Daarom zijn een uitnodigend en uitdagend schoolklimaat belangrijk en hebben leerkrachten hoge verwachtingen van leerlingen. Verder werken we samen met ouders en verzorgers. Zij zijn de eerstverantwoordelijken voor de opvoeding van kinderen. Daarom zoeken we actief het gesprek met hen. Tot slot zoeken we de samenwerking met andere professionals. Dat doen we bijvoorbeeld rond de naschoolse opvang en de zorgverlening.

Bij de uitvoering van onze missie laten we ons leiden door vijf kernwaarden: **Professionaliteit**: we bieden de hoogst mogelijke kwaliteit van handelen. **Betrouwbaarheid**: onze leerlingen, hun ouders en onze partners kunnen op ons bouwen. **Betrokkenheid**: onze leerlingen, hun ouders en onze partners staan wij bij om samen verder te kunnen. **Belangstellend**: we staan open voor nieuwe ideeën en verschillen gebruiken om van te leren. **Ondernemingszin**: we zien en benutten kansen die zich voordoen.

Strategische koers

In schooljaar 2014/15 heeft AMOS met een grote groep meedenkers gesproken over de toekomst van ons onderwijs in Amsterdam. Ouders, medewerkers, leerlingen, bestuurders: zij gaven allemaal

hun unieke kijk en inbreng op de ontwikkelingen. Het heeft geleid tot een prachtige Koers voor de komende jaren. De reden om met een koersdocument te gaan werken in plaats van een strategisch plan is de wendbaarheid en flexibiliteit die een koers biedt om in te spelen op actuele ontwikkelingen.

In de Koers pakken we de uitdagingen op die deze tijd ons aanreikt en geven we antwoord op wat ouders en leerlingen van ons vragen. Er staan thema's in die herkenbaar zijn voor elke basisschool: goed onderwijs verzorgen in een inspirerende omgeving, een brede basisvorming bieden en samenwerken met ouders die onze partners zijn. De Koers is voldoende concreet om mee te kunnen werken en tegelijk globaal genoeg om in te kunnen spelen op genoemde ontwikkelingen.

De scholen zijn in schooljaar 2015/16 begonnen om de Koers te vertalen naar de eigen schoolsituatie. De Koers geldt als leidraad die voldoende ruimte biedt om een eigen invulling te geven die past bij de context van de school en de aandachtspunten die daaruit voortvloeien. Hierbij is co-creatie tussen school en ouders een belangrijk thema. De Koers geeft namelijk duidelijk aan dat AMOS de scholen wil vormgeven in een actief partnerschap met ouders. AMOS wil de manier waarop de Koers wordt uitgevoerd niet te veel dichttimmeren. De ruimte die een school heeft om een eigen koers te varen lijkt immers vandaag de dag door alle wet- en regelgeving vaak al zo beperkt.

De AMOS Koers geeft richting aan een aantal principes waar AMOS voor staat:

- Wij staan voor oecumene waarbij we de meerwaarde zien van verschillende overtuigingen die naast elkaar bestaan.
- Ons onderwijs heeft hoge leeropbrengsten.
- Wij werken met ieder kind aan een brede basisvorming: er is meer dan rekenen en taal.
- Wij hebben een aanbod voor iedere leerling.
- Onze leerlingen vinden op school een uitdagende en inspirerende leeromgeving.
- Wij werken met ouders aan partnerschap.
- Onze medewerkers ontwikkelen hun professionaliteit en leveren een bijdrage aan het team, aan de school, aan de scholengroep.
- Onze scholen hebben een duurzaam gezonde omvang.
- Wij staan voor een solide, sobere bedrijfsvoering.
- Wij hebben verantwoordelijkheden laag in de organisatie belegd.

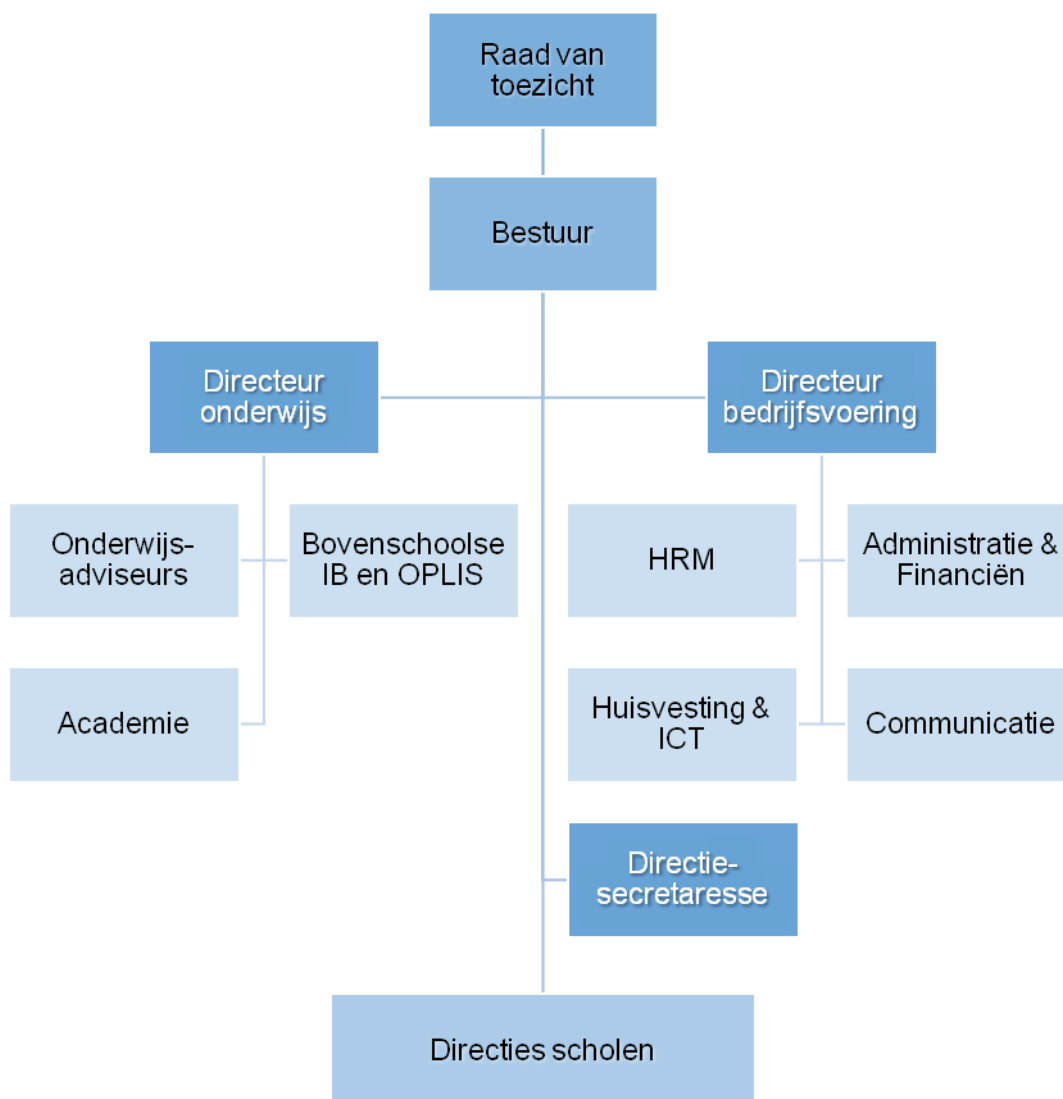
In schooljaar 2016/17 zijn er met name op het gebied van de bedrijfsvoering, de gezonde omvang en het laag beleggen van verantwoordelijkheden belangrijke projecten afgerond. De komende jaren heeft de ontwikkeling van professionaliteit de aandacht, vanuit het begrip 'de lerende organisatie'. Er is een innovatiefonds ingericht waaruit scholen subsidie kunnen krijgen om innovatieve ontwikkelingen samen met het eigen team op te pakken en daarvoor ook voldoende gefaciliteerd te worden. Ook de duurzaam gezonde omvang blijft een speerpunt.

Nu er een sterke bedrijfsvoering met een gezonde financiële huishouding staat, is er ruimte om te investeren. Dit heeft in 2016 niet alleen tot meer aandacht voor de marketing van de scholen geleid, maar ook tot analyses van de potentie op groei en de kansen om die te benutten. De komende jaren zullen er concrete inspanningen verricht worden om de scholen door te ontwikkelen naar een omvang van minimaal 400 leerlingen per school (niet per locatie).

4.2 Organisatie

AMOS is georganiseerd volgens een raad van toezichtmodel. Hierin is een organieke scheiding aangebracht tussen bestuur van en toezicht op de organisatie. Het college van bestuur is het bevoegd gezag. Het eenhoofdige college van bestuur wordt ondersteund door een directeur Onderwijs,

Innovatie en Onderzoek (OIO) en een directeur bedrijfsvoering (administratie, HRM, huisvesting, ICT en marketing en communicatie). Het college van bestuur en beide directeuren vormen samen het managementteam van AMOS. De schooldirecteuren vallen in de lijn direct onder het college van bestuur. De directeur OIO en directeur bedrijfsvoering zijn door het college van bestuur wel gemandateerd om op hun respectievelijke terreinen besluiten te nemen en af te dwingen, maar zij staan niet in de lijn ten opzichte van de directeuren van de scholen.

In het bovenstaande organisatiemodel, dat na de afronding van de reorganisatie van het bestuurskantoor per 1 augustus 2016 is ingericht, wordt uitgegaan van een decentrale aansturing. De directeuren van de scholen hebben binnen de globale kaders die door het bestuur worden bepaald veel ruimte om eigen beleid te voeren en zodoende goed in te spelen op de specifieke context van hun scholen.

Scholen

AMOS vormt per 31 december 2016 het bevoegd gezag van 28 basisscholen voor primair onderwijs. Het onderwijs wordt vanuit meer dan 30 locaties in de stad verzorgd. De scholen zijn als volgt over de stad verdeeld:

School	BRIN	Stadsdeel	Leerlingen 1-10-2016
Immanuelschool	12ZS	Nieuw-West	191
Ichthuschool	13KX	Nieuw-West	356
Prof. Dr. H Kraemerschool	13PR	Nieuw-West	200
Timotheusschool	13TM	Nieuw-West	498
Pro Regeschool	13VH	Nieuw-West	575
Johannesschool	13WX	Nieuw-West	192
Noordmannschool	14AI	Nieuw-West	180
Atlantis	14DP	Nieuw-West	214
de Odyssee	28AJ	Nieuw-West	470
Oranje Nassauschool	12LG	Noord	207
de Driemaster	12TM	Noord	359
De Kinderboom	14GL	Noord	167
De Capelle	14JC	Noord	224
De Bonkelaar	14JC01	Noord	223
De Vijf Sterren	14LP	Noord	378
Nelson Mandelaschool	09ZI	Oost	138
Frankendael (2 locaties)	11LY	Oost	266
Valentijn	13FR	Oost	96
Neptunus	27NP	Oost	342
De Poseidon	30BB	Oost	446
Wereldschool Amsterdam	13CD01	West	76
Catamaran Bentinck	13CD02	West	257
Dr. J.Th. de Visserschool	13FM	West	202
Dr. Rijk Kramer (2 locaties)	13MS	West	483
De Vlinderboom	13MS01	West	146
De Rivieren	04LA	Zuid	166
Nautilus	12ON	Zuid	235
Kopklas (5 locaties in pandig bij VO)	14AI02	N.v.t.	103
Totaal aantal leerlingen			7.390

Leerlingenaantallen

Het leerlingenaantal van AMOS als scholengroep kent al enkele jaren een stijgende trend zolang naar het onderliggende leerlingenaantal wordt gekeken. Met het 'onderliggend leerlingenaantal' wordt bedoeld dat er gecorrigeerd wordt voor de overdracht en sluiting van scholen. Zo zijn per 1 augustus 2014 twee SBO-scholen overgedragen aan Stichting Kolom, waardoor deze scholen niet in de historie worden meegenomen omdat dit het leerlingenaantal zou vertekenen. Ook de sluiting van de Paulusschool, de Louise de Coligny en de Insulinde (deze laatste per 1 augustus 2016) worden verdisconteerd in de overzichten. Na deze correcties is het leerlingenaantal gestegen van 7.297 leerlingen per 2013 tot 7.475 leerlingen per 2016.

AMOS-bestuurskantoor

De scholen en het bestuur worden ondersteund door het AMOS-bestuurskantoor. Op het gebied van huisvesting, personeelsbeleid en financiën neemt het bureau werk uit handen van de scholen zodat zij zich op hun kerntaak, het onderwijs, kunnen richten. Ook bij de ontwikkeling van het onderwijs krijgen de scholen ondersteuning vanuit het bureau. Het bestuur wordt door het bureau met name ondersteund in de beleidsontwikkeling op het terrein van onderwijsinhoud, personeel en bedrijfsvoering. In boekjaar 2016 is de begin 2015 ingezette reorganisatie van het bestuurskantoor afgerond, waarbij de bezetting is gereduceerd van 38 tot circa 20 fte. Hiermee is een besparing op de loonkosten gerealiseerd van 1,2 miljoen euro, welke geresulteerd heeft in een significant lagere

afdracht voor de scholen aan het bestuur en daarmee ruimte schept om de dalende budgetten voor onderwijsachterstanden op te vangen.

4.3 Medezeggenschap

De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) van AMOS bestaat uit een ouder- en een personeelsgeleding en telt in totaal veertien leden. Beide geledingen bestaan elk uit zeven leden. De ouders worden gekozen door de oudergeledingen van de MR's op de scholen en de medewerkers door de personeelsgeledingen van deze MR's. De GMR is de overlegpartner voor het college van bestuur over onderwerpen die een meerderheid van scholen of AMOS als geheel betreft. De werkwijze van de GMR is vastgelegd in een medezeggenschapsstatuut en een GMR-reglement. Beide zijn in 2013 vastgesteld en in 2016 niet gewijzigd.

Samenstelling van de GMR ultimo 2016

Naam	Geleding	School
Wendy Zondervan (voorzitter)	Personeel	AMOS bestuurskantoor
Maikel Alberts	Ouder	Pro Rege
Sana Ben Yerrou (adviseur GMR)	Ouder	De Capelle
Nicky van Diermen	Personeel	De Vijf Sterren
Eline Gelderblom	Ouder	Driemaster
Miriam Klaassen	Personeel	Dr. Rijk Kramer
Henry Ligtenbarg	Ouder	Driemaster
Rob Peperkoorn	Personeel	De Rivieren
Hilde Stange	Personeel	de Catamaran
Nicole Streiner	Personeel	Kraemerschool
Edith Tjaden	Personeel	Frankendael
Vacature	Ouder	--
Vacature	Ouder	--
Vacature	Ouder	--

Jolande Groenheide (Notuleren4you) is tot december 2016 als (externe) ambtelijk secretaris aan de GMR verbonden geweest. Helaas hebben enkele GMR-leden in de loop van het jaar afscheid moeten nemen door het bereiken van het einde van de benoemingstermijn, persoonlijke omstandigheden of drukke werkzaamheden. Aan het einde van het jaar is het gelukt om de personeelsgeleding weer geheel te vullen. De oproep aan ouders om zich kandidaat te stellen voor de vacatures in de oudergeleding heeft voldoende kandidaten opgebracht om verkiezingen in 2017 uit te schrijven zodat ook de oudergeleding weer volledig bemand is.

Werkwijze

De GMR heeft een actieve en initiërende rol om de belangen van kinderen, personeel, ouders en de kwaliteit van het onderwijs goed te kunnen behartigen. Ter voorbereiding op de besluitvorming werkt de GMR met werkgroepen. Waar dit er in het verleden nog vier waren zijn deze (mede door het grote aantal vacatures in de GMR) tijdelijk gereduceerd tot twee werkgroepen, te weten: de werkgroep Strategie en de werkgroep Personeel & ouderparticipatie. Doel van de werkgroepen is bundeling van expertise en kennis om daarmee beter te kunnen adviseren op de door het bestuur voorgelegde kwesties.

Er vonden in 2016 vijf overlegvergaderingen tussen GMR en CvB plaats. In deze vergaderingen spraken de GMR en de bestuurder over tal van zaken en onderwerpen die betrekking hadden op meerdere AMOS-scholen of AMOS als geheel. Naast de bestuurder en de leden van de GMR was ook de directeur bedrijfsvoering van het AMOS-bureau regelmatig bij de vergaderingen aanwezig.

De agenda voor het overleg wordt mede opgesteld aan de hand van een voortschrijdende jaar-agenda. De aangepaste werkwijze tussen GMR en CvB, waartoe in 2015 is besloten, werd in 2016 doorgezet en had tot gevolg dat het aantal te bespreken stukken afnam. Deze nieuwe manier van vergaderingen zorgde voor meer tijd voor overleg en meningsvorming.

Onderwerpen waarvoor op advies of instemming werd gevraagd:

- uittreding bij het Vervangingsfonds (ter instemming);
- toetreding directeuren tot GMR (ter instemming);
- privacy leerling gegevens en dossiervorming (ter instemming);
- bestuursformatieplan 2016-2017 (ter instemming);
- beleid vakantieregeling, nieuwe indiensttredingen met een tijdelijk dienstverband en ontslagdatum einde schooljaar AMOS (ter instemming);
- functiegebouw AMOS-bureau 2016 (ter instemming);
- beleidsplan gesprekkencyclus september 2016 (ter instemming);
- iPabo en PO-baangarantie Noord-Holland Samenwerkingsovereenkomst (ter instemming);
- functiegebouw AMOS-bureau 2016 (ter instemming);
- beleidsplan gesprekkencyclus september 2016 (ter instemming);
- uitruil EJU en WKR (ter instemming).

Alle ter instemming en voor advies voorgelegde voornemens zijn door de voorzitter van het college van bestuur toegelicht in een overlegvergadering. De GMR gaf op alle voornemens een positieve reactie. Voor wat betreft het protocol Medicijnverstrekking en medisch handelen is afgesproken dat hierover na een half jaar van inwerkingtreding een evaluatie plaatsvindt.

Onderwerpen die ter informatie of ter bespreking aan de GMR werden voorgelegd:

- plan van aanpak tekort 2015 als gevolg van korting OCW;
- stedelijke ontwikkelingen/scholenpalet;
- voortgang reorganisatie AMOS-bureau;
- beleidscyclus/beleidsagenda AMOS en evaluatie daarvan;
- jaarrekening en jaarverslag 2015;
- managementrapportages, zowel financieel als inhoudelijk;
- kaderbrief begroting 2017 en uitsplitsing afdracht per leerling begroting 2017;
- verantwoording begroting 2017;
- wetsvoorstel versterking bestuurskracht onderwijsinstellingen;
- nieuwe CAO PO 2016 en de implementatie/communicatie hiervan;
- nieuwe voorzitter raad van toezicht;
- passend onderwijs: besluit vervolg inrichting lokaal PO;
- onderwijsontwikkelingen in de stad;
- W&S directeuren Atlantis en Rivieren.

Overleg GMR, CvB en raad van toezicht

In 2016 heeft de GMR twee keer met de RvT overlegd. Op 16 juni vond de jaarlijkse ontmoeting tussen RvT, CvB en GMR plaats. In het overleg werd onder andere gesproken over veiligheid op en rondom school en de medezeggenschap in het algemeen.

Toekomstvisie

De GMR ziet haar rol in de komende jaren steeds meer als die van sparringpartner van het college. Ze hoopt dat er ruimte is voor meer gezamenlijkheid en veel meer openheid. Het heeft sterk de voorkeur van de GMR om niet alleen ingezet te worden voor het verkrijgen van instemming of goedkeuring, maar steeds vaker ook voor gedachtebepaling. In deze rol ziet de GMR haar toekomst met dit college positief tegemoet.

5 Onderwijs, Innovatie en Onderzoek

Het AMOS-koersdocument: 'AMOS maakt het verschil, koers 2015 en verder' geeft AMOS richting bij het vormgeven van de beleidsagenda Onderwijs, Innovatie & Ontwikkeling. Er zijn vier hoofdlijnen in te onderscheiden:

Een krachtige basis, een stevig fundament

De basis verbreden en vaardigheden voor de toekomst aanleren

Ouders actief betrekken bij het onderwijsleerproces

Medewerkers: focus op ontwikkeling - met en van elkaar leren

Onze scholen nemen elementen uit het koersplan op in hun school- en jaarplan. Hiermee bepalen zij hun eigen schoolontwikkeling en behouden ze hun authenticiteit. Ook biedt het de mogelijkheid voor 'bridging', door middel van kennisdeling en het uitwisselen van ervaringen.

Tegelijkertijd vraagt een aantal overkoepelende thema's uit het koersdocument, het bestuursakkoord en het wettelijk toezichtkader de aandacht van alle scholen. Vorig jaar hebben we de tijd genomen om grondig te onderzoeken en input van scholen, bestuurskantoormedewerkers en externen te gebruiken als voedingsbodem om tot prioritering te komen van belangrijke thema's. Dit leidde er toe dat afgelopen jaar vooral aandacht is uitgegaan naar de volgende thema's: Passend onderwijs, Kwaliteitszorg en Lerende organisatie. Dit laatste thema wordt belicht in het hoofdstuk Personeel.

Het afgelopen jaar hebben we onderdelen van het koersplan en met name de drie genoemde prioriteiten vormgegeven. Dankzij een nauwe samenwerking tussen de scholen en de afdeling Onderwijs, Innovatie & Onderzoek konden we samen gekozen prioriteiten op zowel schoolniveau als bestuursniveau realiseren. In dit hoofdstuk wordt weergegeven welke ontwikkelingen de scholen in 2016 hebben doorgemaakt als individuele school én als collectief.

In de paragraaf Onderwijs wordt aandacht besteed aan ontwikkelingen in relatie tot het nieuwe Inspectiekader. Vervolgens wordt in de paragraaf Innovatie een aantal innovatieve initiatieven op bestuursniveau op bestuursniveau. Het hoofdstuk wordt afgesloten met de laatste poot van de afdeling: Onderzoek. In deze paragraaf is te lezen hoe AMOS het afgelopen jaar aandacht heeft besteed aan het opzetten en uitvoeren van onderzoeken.

5.1 De inhoud van ons onderwijs

In deze paragraaf worden AMOS-ontwikkelingen aan de hand van het nieuwe Inspectiekader, aan de hand van de kwaliteitsgebieden onderwijsproces, schoolklimaat, onderwijsresultaten en kwaliteitszorg. Binnen ieder kwaliteitsgebied lichten we een aantal onderwerpen toe.

Het onderwijsproces splitst zich op in een aantal standaarden: aanbod, zicht op ontwikkeling, didactisch handelen, (extra) ondersteuning, samenwerking en toetsing en afsluiting. Hieronder wordt beschreven hoe wij een breed aanbod realiseren op de scholen, hoe wij als stichting passend onderwijs vormgeven en hoe ICT een plek krijgt op onze scholen.

Met hun onderwijsaanbod richten onze scholen zich op de brede ontwikkeling van alle leerlingen. Bij de AMOS-scholen die Dalton-, Jenaplan- of Ontwikkelingsgericht onderwijs bieden, is dit al in het onderwijsconcept verankerd. Andere AMOS-scholen geven invulling aan brede ontwikkeling

met heldere profielen en specifieke aandachtsgebieden. *Wetenschap, Natuur & Technologie* en *Kunst & Cultuur* zijn als profiel al op diverse AMOS-scholen uitgewerkt. Op een aantal scholen, zoals de Noordmans, ontwikkelt men een combinatie van deze twee profielen. Een derde profiel is *Internationalisering*. Vooral de Visserschool is dankzij deelname aan de landelijke pilot tweetalig primair onderwijs (tpo) al ver op dit gebied. Andere al bestaande profielen op AMOS-scholen zijn onder meer: *Nieuwe media* (Poseidon) en *Sportactieve school* (De Rivieren).

Wetenschap, Natuur en Technologie

De Nautilus en de Neptunus zijn voorloper op dit thema. Het doel is rond het thema Wetenschap, Natuur en Technologie (WN&T) te komen tot bredere draagkracht binnen AMOS. Onderzoekend en ontwerpend leren van en door kinderen zijn hierbij uitgangspunt. In dat kader is er op de Neptunus onder andere een leerlingenraad die nadenkt over hoe de school nog groener en duurzamer kan worden en er voor gezorgd heeft dat er op de school een groen dak met zonnepanelen is gekomen. Enkele WN&T-activiteiten in 2016: zowel de Nautilus als de Neptunus deden dit jaar mee met het regionale techniektoernooi Noord-Holland en vielen daarbij in de prijzen. In 2016 ging de Neptunus een intensieve samenwerking aan met het Wereld Natuur Fonds om de leerlingen nog actiever te betrekken bij natuurbescherming.

De Nautilus organiseerde in juni 2016 in samenwerking met de TU Eindhoven een techniekdag voor de hele school met onder meer de wedstrijd 'Wind in de zeilen', waar kinderen met hun ouders bootjes voor ontwierpen. Op de Catamaran is men in 2016 intensief bezig geweest met het vormgeven van een schoolbrede aanpak van onderwijs in WN&T. De school wil met deze nieuwe leerlijn aansluiten bij de leefwereld en de natuurlijke onderzoekende houding van kinderen. Centraal staat de techniek achter basisvoorzieningen zoals drinkwater, elektriciteit, riool, afvalverwerking en dergelijke. Daarbij gaat veel aandacht uit naar duurzaamheid en naar de relatie met de wereld buiten school.

Kunst- en cultuuronderwijs

Een aantal AMOS-scholen zoals de Ichthus, de Pro Rege en de Timotheus profileert zich op kunst- en cultuurgebied. De VLOA biedt kansen het kunst- en cultuuronderwijs te verstevigen en daar hebben de AMOS-scholen in 2015/2016 goed gebruik van gemaakt. Alle AMOS-scholen hebben in dat schooljaar subsidie ontvangen waarmee zij een vakleerkracht (bijvoorbeeld voor muziek) konden bekostigen.

De AMOS-werkgroep Kunst- en Cultuureducatie heeft als doelstellingen informatieverstrekking over stedelijke en landelijke ontwikkelingen en regelingen (convenant Basispakket, 'Cultuureducatie met kwaliteit'), het stimuleren van AMOS-scholen om invulling te geven aan kunst- en cultuuronderwijs en het bevorderen van samenwerking tussen de AMOS-cultuurcoördinatoren (ICC'ers). Samenwerking met expertisecentrum Mocca heeft geleid tot de realisatie van een basiscursus cultuurcoördinatie die in 2015-2016 binnen de AMOS Academie is gegeven en waarmee een aantal AMOS ICC'ers het landelijk erkende ICC-certificaat heeft behaald. Binnen deze cursus waren specifieke modules over fondsenwerving en vakoverstijgend en thematisch werken opgenomen die ook konden worden gevolgd door ervaren ICC'ers. Tijdens de certificeringsbijeenkomst in mei 2016, die ook fungeerde als intervisiemiddag voor alle AMOS ICC'ers, bleek er animo te zijn voor het oprichten van een AMOS-ICC-leerteam waarin de cultuurcoördinatoren van en met elkaar kunnen leren. Het streven is om dit het komende jaar te realiseren in de vorm van een *werkplaats cultuurcoördinatie*.

Internationalisering

Onze maatschappij internationaliseert in snel tempo. Het belang van vroeg beginnen met het leren van een vreemde taal (met name Engels), wordt in Nederland dan ook in toenemende mate onderkend. De landelijke pilot tweetalig primair onderwijs (tpo) en de sterke stijging van het aantal

Nederlandse scholen dat vroeg vreemdetalenonderwijs in het Engels (vvtoE) biedt, illustreren dit. Ook binnen onze scholengroep is al enige jaren veel aandacht voor het ontwikkelen van een sterk aanbod Engels vanuit de gedachte dat dit de kansen voor leerlingen in hun verdere (school-) loopbaan vergroot en dat kinderen hiermee goed voorbereid worden op de mondiale samenleving.

De Visserschool participeert als enige Amsterdamse basisschool in de landelijke pilot tpo. In het kielzog daarvan zijn de Wereldschool Amsterdam, de Driemaster, de Johannesschool, de Ichthus en de Valentijnschool bezig met een invoeringstraject vvtoE. Andere AMOS-scholen, zoals de Oranje Nassauschool, oriënteren zich hierop. Met Expertisecentrum EarlyBird zijn door een aantal betrokken scholen en de AMOS Academie gezamenlijk afspraken gemaakt over scholing en begeleiding (lesobservaties en klassenconsultaties) van de teams die starten met de invoering van vroeg vreemdetalenonderwijs. Onderdeel daarvan zijn ook visitatiebezoeken door experts ten behoeve van het behalen van een vvto-keurmerk, waarmee een school voldoet aan de Landelijke Standaard vroeg vreemde talenonderwijs Engels. Hierin staat beschreven aan welke voorwaarden scholen moeten voldoen om kwalitatief goed vvto te geven. De Valentijnschool heeft in 2016 haar eerste en succesvolle visitatie gehad en is daarmee goed op weg naar het keurmerk.

Ook op gemeentelijk niveau stond internationalisering in 2016 sterk in de aandacht. De Ichthus en de Visserschool deden dit jaar een succesvolle aanvraag voor de Amsterdamse subsidieregeling Internationalisering. Beide scholen participeren sinds november in de gemeentelijke kerngroep internationalisering po. In 2016 is de AMOS-werkgroep internationalisering uitgebreid met twee betrokken leerkrachten. Deze werkgroep, waarin ook enkele directeuren en een van de beleidsadviseurs OIO participeren, stelt zich ten doel geïnteresseerde collega's te stimuleren, inspireren en ondersteunen bij het vormgeven van internationalisering op hun school. Om de denkkracht en invloed van de werkgroep verder te vergroten is het de bedoeling deze komend jaar te laten uitgroeien tot een *AMOS-werkplaats*.

Identiteit en burgerschap

Binnen onze Amsterdamse oecumenische scholengroep spelen thema's rond identiteit, levensbeschouwing en burgerschap een belangrijke rol. In het koersdocument 'AMOS maakt het verschil - Koers 2015 en verder' wordt ingegaan op de betekenis en rol van identiteit voor onze organisatie. In het schooljaar 2015-2016 heeft de AMOS-projectgroep identiteit, bestaande uit vier betrokken directieleden en een beleidsadviseur OIO, diverse activiteiten ondernomen met als doel het ontwikkelen en vormgeven van een breed gedragen identiteitstraject voor AMOS. Daarin wordt ook nadrukkelijk de link gelegd met (wereld) burgerschap en opgroeien in de grote stad met haar grootstedelijke uitdagingen. De projectgroep heeft zich in 2016 gebogen over doelstellingen en passende activiteiten en stelde een concept projectplan op, aansluitend bij de uitspraken en plannen omtrent identiteit in het koersdocument en bij de uitkomsten van een onder directeuren gehouden enquête. Onderliggend uitgangspunt daarbij is:

'AMOS beschikt over een breed gedragen, eigentijdse visie op haar oecumenische identiteit en burgerschap. Deze visie is zichtbaar op alle AMOS-scholen en krijgt vorm en inhoud in het onderwijs. Daarbij is er voldoende ruimte voor de eigenheid van iedere school'.

Beoogde resultaten van het projectplan zijn:

- AMOS profileert zich op identiteit en burgerschap, waarbij de AMOS-leerling belangrijke vaardigheden opdoet.
- Op alle niveaus van de stichting vinden gesprekken plaats rond identiteit, levensbeschouwelijke uitdagingen en grootstedelijke thematiek.
- AMOS heeft een 'kapstok' die richtinggevend is voor de scholen om vorm en inhoud te geven aan de identiteit van de school in relatie tot burgerschap.
- Naast kennis is het belangrijk dat leerlingen een bepaalde houding ontwikkelen, bijvoorbeeld een houding van respect voor verschillen in levensbeschouwelijke opvattingen. Door het om-

gaan met levensvragen ontwikkelt ieder kind zich en krijgt het de ruimte om zelf keuzes te maken. Dit is persoonsvorming. Die drie elementen van kennis, houding en persoonsvorming worden beschreven in de 'kapstok'.

Wat heeft een leerling die na acht jaar een AMOS-school verlaat aan bagage meegenomen op het gebied van de oecumenische identiteit van de school? Wat heeft hij of zij ervaren, gemerkt, gezien en hoe is dit terug te zien in het gedrag van de leerling? Deze vragen heeft de projectgroep voorgelegd aan de AMOS-directeuren op de studiedag van 26 mei 2016. Via diverse werkvormen leverden de directeuren die dag bouwstenen aan voor de 'kapstok identiteit', waarmee inhoud en kleur wordt gegeven aan de oecumenische identiteit van alle AMOS-scholen.

De projectgroep heeft de input vanuit de studiedag verwerkt in een eerste schets van deze 'oecumenische kapstok', die in 2017 verder wordt vormgegeven, onder andere op basis van op elke school te houden teamgesprekken. Het AMOS-identiteitstraject wordt financieel ondersteund door een subsidie van de Protestantse Stichting tot Steun aan het godsdienstonderwijs te Amsterdam. Waar nodig maakt de projectgroep gebruik van de expertise van externe specialisten zoals Arkade.

Taalinterventieprogramma's

AMOS heeft ook in 2016 weer breed ingezet op taalinterventies, waarbij gebruik werd gemaakt van de hiervoor bestemde subsidieregeling vanuit de gemeente Amsterdam. Met VVE, nieuwkomersonderwijs, schakelklassen, onderwijstijdverlenging, Zomerschool en de Kopklassen wordt er intensief gewerkt aan de versterking van taalonderwijs voor leerlingen met een taalachterstand.

Op twee AMOS-scholen, de Wereldschool en De Kinderboom, werd in 2016 nieuwkomersonderwijs verzorgd. Op de Wereldschool is er één nieuwkomersgroep (15 leerlingen) en op De Kinderboom zijn er inmiddels twee groepen met in totaal 30 leerlingen. Omdat alle leerlingen in de nieuwkomersgroep een taalaanbod krijgen op hun eigen niveau, wordt er veel in kleine instructiegroepjes gewerkt. Toen in de loop van 2016 een tweede nieuwkomersgroep op de Kinderboom kon starten, koos men daar voor een nieuwe werkwijze: het samenvoegen van de groepen in combinatie met *co-teaching*: twee leerkrachten geven tegelijkertijd instructie op verschillende niveaus. Zo kunnen ze in totaal op vier niveaus werken. Leerlingen in de nieuwkomersgroepen zijn afkomstig uit zeer uiteenlopende landen zoals Syrië, Colombia, Guinee, Moldavië en Ethiopië. De meesten zijn tussen de zes en negen jaar. De kinderen zijn één jaar in de nieuwkomersgroep om de Nederlandse taal te leren en gaan daarna verder op hun stamschool in het reguliere onderwijs.

In 2015-2016 werd op drie AMOS-scholen, De Capelle, de Atlantis en de Visserschool, extra taalinterventie aangeboden in de vorm van een gesubsidieerde schakelklas. In een schakelklas krijgen leerlingen een jaar lang extra en intensief taalonderwijs en stromen daarna door naar een reguliere klas.

Op de Immanuelschool en de Noordmans werd in 2016 onderwijstijdverlenging gerealiseerd. Deze taalinterventie is bedoeld voor onderpresteerders en meerkunners in groep zes tot en met acht. Door middel van het verlengen van de schooldag wordt getracht de prestaties van deze leerlingen te verbeteren.

In de Zomerschool volgen leerlingen de laatste drie weken van de zomervakantie een speciaal onderwijsprogramma dat bestaat uit verschillende activiteiten ter stimulering van taal. In Amsterdam-Noord wordt al een aantal jaar zo'n Zomerschool georganiseerd door SKC (Stichting voor Kennis en sociale Cohesie) voor leerlingen uit groep 6, 7 en 8. In de zomer van 2016 werd de zomerschool georganiseerd in drie wijken; Nieuwendam-Noord, Oud-Noord en de Banne en namen er 60 leerlingen aan deel, afkomstig van acht basisscholen van vier verschillende schoolbesturen. AMOS-scholen die hier in 2016 aan meededen waren De Kinderboom, De Vijf Sterren en de Oranje Nas-

sauschool. De Kinderboom doet de aanvraag voor de VLOA-subsidie vanuit de gezamenlijke schoolbesturen. De selectie van leerlingen vindt op school plaats.

Het doel van de Zomerschool is, om leuke en leerzame activiteiten aan te bieden aan kinderen die zelf niet zomaar op vakantie gaan. In de ochtenden worden taal en woordenschatlessen gegeven en 's middags zijn er bezoeken, uitjes en creatieve activiteiten, rondom een thema waarin woordenschat centraal staat. In 2016 was het thema *Water*. Dat thema sloot goed aan op de herdenking van de overstroming van verschillende delen van Noord in 1916. De eindpresentatie van de Zomerscholen was in de grote zaal van Eye, in aanwezigheid van de wethouder.

Namens het Breed Bestuurlijk Overleg van de Amsterdamse schoolbesturen is AMOS penvoerder voor de Kopklassen in Amsterdam. In een Kopklas werken leerlingen een jaar lang aan het wegwerken van hun taalachterstand en aan het verdiepen van de algemene ontwikkeling en burgerschapsvorming. In 2016 behaalde 95% van de leerlingen het beoogde doel van minimaal een niveau hoger uitstromen in het VO. In schooljaar 2015-2016 waren er zeven kopklassen, gehuisvest op vijf locaties in Amsterdam: Christelijke Scholengemeenschap Buitenveldert, Hervormd Lyceum West, IJburg College, Marcanti College en Pieter Nieuwland College.

De Kopklassen voeren een actief PR-beleid. Het streven is om de Kopklassen in de toekomst uit te breiden naar acht groepen met minimaal dertien leerlingen per groep, zodat nog meer leerlingen kunnen profiteren van het intensieve en succesvolle taalaanbod van de Kopklas.

5.2 Passend onderwijs

Vanaf 1 augustus 2014 is de wetgeving over passend onderwijs in heel Nederland van kracht. De wet gaat ervan uit dat alle leerlingen recht hebben op goed en passend onderwijs, ook leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Met de oprichting van het Samenwerkingsverband (SWV) Amsterdam-Diemen is in 2013 een belangrijke voorwaardelijke bestuurlijke stap gezet op de weg naar passend onderwijs. Het samenwerkingsverband heeft in het tweede kwartaal van 2014 het ondersteuningsplan 2014-2016 vastgesteld en in 2016 het ondersteuningsplan 2016-2020. In dit plan zijn de doelstellingen en de uitgangspunten van het samenwerkingsverband vastgelegd.

Het ondersteuningsplan van het SWV 2016-2020 beschrijft de volgende visie:

“Alle leerlingen verdienen goed onderwijs. Juist ook de leerling die opvalt en extra ondersteuning nodig heeft. We spannen ons binnen Amsterdam en Diemen in om zoveel mogelijk leerlingen binnen een reguliere basisschool onderwijs te laten volgen en hen goed te ondersteunen. Dat is echter geen doel op zich. Als de behoeften van een leerling de mogelijkheden van het reguliere onderwijs overstijgen, kan een goede en passende plek binnen het speciaal basisonderwijs (SBO) of speciaal onderwijs (SO) worden gevonden. Een divers en dekkend aanbod en voldoende beschikbaarheid van deze scholen is van groot belang. Binnen het SWV is gekozen voor het zogenoemde schoolmodel. De verantwoordelijkheid en de middelen voor de basis- en extra ondersteuning worden bij de schoolbesturen belegd. Dit betekent dat besturen in overleg met hun schoolteams en medezeggenschapsorganen, binnen de kaders die met het SWV zijn afgesproken, eigen keuzes kunnen maken op basis van de populatie en de ondersteuningsvragen.”

In het ondersteuningsplan 2016-2020, verwoordt het SWV haar missie als volgt:

“Wij faciliteren goed en passend onderwijs aan alle leerlingen in het primair onderwijs in Amsterdam en Diemen, aansluitend op hun mogelijkheden en behoeften. Daarbij is professionele onderwijs-ondersteuning en begeleiding voor leerlingen en leerkrachten indien nodig beschikbaar. Deze hulp wordt zo snel, zo licht en zo thuisnabij mogelijk op de meest adequate wijze aangeboden.”

Bestuurlijke samenwerking passend onderwijs: Lokaal PO

De vijf schoolbesturen AMOS, ASKO, ABSA, KBA nieuw west en El Amal hebben vanaf 1-8-2014 de handen ineen geslagen. Binnen de kaders van het SWV hebben deze besturen hun gezamenlijke uitgangspunten voor passend onderwijs geformuleerd en hiervoor een steunpunt/adviesloket Lokaal PO ingericht, waarbij zo'n 80 basisscholen van de vijf betrokken besturen betrokken zijn.

Lokaal PO heeft in 2016 gewerkt met adviseurs en begeleiders Passend Onderwijs. De adviseurs, die vanaf 1-8-2014 zijn aangesteld, richten zich op het fiatteren van aanvragen voor extra ondersteuning (arrangementen) vanuit het loket ($\pm 1,8$ fte). De begeleiders, die vanaf 1-8-2015 zijn aangesteld, bieden de scholen ondersteuning bij het vormgeven van passend onderwijs ($\pm 6,8$ fte). Zowel de adviseurs als de begeleiders zijn sinds 1-8-2016 formeel ondergebracht bij het ASKO-bestuur. Vanaf 1-8-2014 is een projectleider Lokaal PO aangesteld, die de organisatie aanstuurt. Vanaf 1-8-2016 is een tijdelijke projectleider aangesteld. Voor de personele en materiele kosten is gewerkt met een begroting per schooljaar. De besturen hebben een kosten gemene rekening opgesteld, waarin de kosten van Lokaal PO naar leerlingenaantal zijn verdeeld over de vijf besturen.

De opdracht van de besturen aan Lokaal PO is de scholen te ondersteunen bij het vormgeven van passend onderwijs op de scholen en het verantwoord inzetten van de middelen voor extra ondersteuning. Zij hechten daarbij veel waarde aan de autonomie en verantwoordelijkheid van individuele scholen. Daarmee worden de scholen in staat gesteld vanuit hun eigen kracht passend onderwijs vorm te geven en verder te ontwikkelen.

De adviseurs richten zich op het fiatteren van aanvragen voor arrangementen. Bij het fiatteren is het uitgangspunt om samen met de school snel, efficiënt en verantwoord een zo goed mogelijk en passend arrangement te realiseren. De begeleiders bieden ondersteuning bij het vormgeven van passend onderwijs in de school met name waar het gaat om leerlingen waarvoor (mogelijk) een arrangement moet worden aangevraagd. Zij zijn verdeeld over een groep scholen binnen een bepaalde regio.

De projectleider is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de taak van Lokaal PO. Hij/zij legt verantwoording af aan de besturen door eens per zes tot acht weken overleg te voeren. Daarnaast bespreekt de projectleider de monitorgegevens van de aangevraagde arrangementen, bespreekt deze met de besturen en stelt adviezen op.

Vanaf het schooljaar 2016-2017 is op twee AMOS-scholen gestart met een pilot. Vanuit de opvatting dat scholen zelf verantwoordelijkheid moeten dragen en uit moeten gaan van 'eigen kracht', is gekozen om de scholen de gelegenheid te bieden zelf op zoek te gaan naar vormen waarbij zij snel, efficiënt en verantwoord arrangementen kunnen inzetten. Deze scholen krijgen de beschikking over de financiële middelen voor extra ondersteuning en gaan op zoek naar een manier van organiseren, die het beste bij hun situatie past. Eind 2016-2017 evalueren we de pilot en gaan we na wat we hiervan kunnen leren voor mogelijke nieuwe pilotscholen. Hierover meer in de paragraaf Innovatie.

Passend onderwijs op de reguliere basisschool

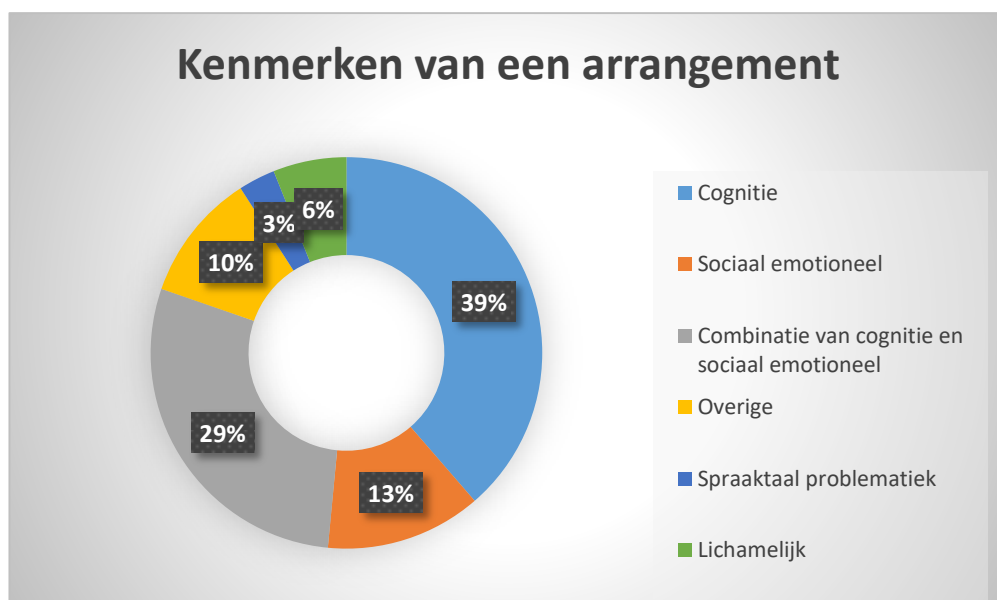
Alle scholen hebben een schoolondersteuningsprofiel, waarin is opgenomen wat de kwaliteit is van de basis- en de extra ondersteuning. Scholen hebben dit beschreven in hun schoolgids en het profiel is voor ouders toegankelijk. Het afgelopen jaar is door het samenwerkingsverband, samen met de scholen, een nieuw format ontwikkeld. AMOS heeft gekozen voor een zorgvuldige procedure om het nieuwe schoolondersteuningsprofiel een sluitstuk te laten zijn van een proces, waarbij alle betrokkenen rondom een kind betrokken zijn. Op 1 augustus 2017 zullen de nieuwe schoolondersteuningsprofielen op de websites van de scholen te vinden zijn.

De schoolbesturen ontvangen van het samenwerkingsverband een budget voor basisondersteuning én voor extra ondersteuning. Het budget voor de basisondersteuning wordt op onze scholen verdeeld over de kosten van de interne begeleiding en diagnostiek. Het budget voor extra ondersteuning zetten we in om het steunpunt Lokaal PO te bekostigen (door middel van de kosten 'gemene rekening') en voor de bekostiging van de aangevraagde arrangementen. Een groot deel van de financiële middelen extra ondersteuning is in 2016 ingezet voor specifieke ondersteuning van leerlingen die het niveau van basisondersteuning van de school overstijgt (arrangementen). De scholen beschikken over deze middelen en hebben deze voornamelijk ingezet door gebruik te maken van externe ondersteuning (via instanties en/of particuliere bureaus).

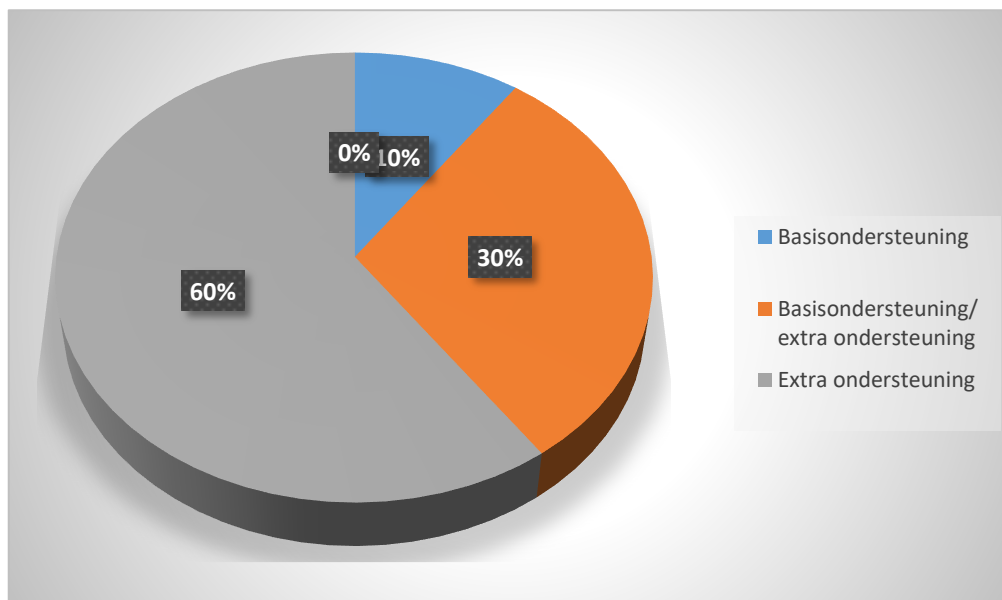
De fiattering van aanvragen voor arrangementen is in 2016 geregeld via het daartoe ingerichte steunpunt Lokaal PO. Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, wordt het (digitale) groei-document ingevuld, zoals dat binnen het SWV Amsterdam-Diemen is afgesproken. Dit groei-document wordt aan de adviseurs van Lokaal PO gestuurd, die deze op een aantal inhoudelijke gronden fiatteert. De inzet van extra ondersteuning is gericht op de onderwijsontwikkeling van de leerling en/of meerdere leerlingen en verhoogt het ondersteuningsniveau van de school.

Uit de Monitor Lokaal PO, die is opgesteld voor de periode 2014-2016, blijkt dat er 144 aanvragen voor arrangementen zijn gedaan, waarvan 32 zijn gefiatteerd. Naast de fiatteerfunctie biedt Lokaal PO begeleiding door begeleiders passend onderwijs (BPO'er) bij het vormgeven van passend onderwijs in de scholen en bij het aanvragen van arrangementen. Deze begeleiding gaat uit van vragen van de school en verschilt per school voor wat betreft ingezette tijd en intensiviteit.

Het aantal arrangementen dat door de scholen wordt aangevraagd is toegenomen. AMOS merkt dat scholen steeds beter in staat zijn om een arrangement aan te vragen. De kenmerken van een arrangement aanvraag verschillen. Hieronder wordt dat schematisch over het verslagjaar weergegeven.

Ook zien we dat scholen arrangementen (oftewel de extra ondersteuning) aanvragen, waarbij we tevens een groei van het aantal aanvragen zien dat een combinatie vormt van basisondersteuning en arrangementen. Hieronder een schematische weergave, van de situatie in 2016.

Ondanks het feit dat de arrangementen zich steeds meer focussen op extra ondersteuning, realiseren wij ons dat ook voor de basisondersteuning aandacht nodig blijft. Dit blijkt onder meer uit het feit dat in 95% van alle arrangementen externen worden betrokken bij de uitvoering van het arrangement.

Formele geschillen – interne klachtenprocedure

AMOS heeft het afgelopen jaar geen formeel geschil gekend omtrent de zorgplicht of de omvang/kwaliteit van de onderwijsondersteuning. Een mogelijke oorzaak daarvan ligt in het feit dat AMOS een goede interne klachtprocedure kent waarbij er een nauwe samenwerking is tussen de klachtbehandelaars, CvB en scholen. Hierdoor hebben we een helder zicht op wat wel en (nog) niet goed gaat met betrekking tot de geboden onderwijsondersteuning.

Vanuit de interne klachtenprocedure kan een aantal voorzichtige conclusies worden getrokken:

- ouders voelen zich niet altijd voldoende geïnformeerd over de zorgen rondom de onderwijsondersteuning van een leerling;
- scholen communiceren veel mondeling met ouders maar niet altijd schriftelijk;
- er liggen kansen in het versterken van het planmatig handelen van scholen waardoor scholen sneller kunnen opschalen. Hiermee kan voorkomen worden dat scholen, veelal vanuit betrokkenheid bij de leerling, te lang wachten met het aanvragen van een verwijzing naar het S(B)O.

Bovenstaande bevindingen worden op AMOS-niveau gedeeld en leveren input voor scholing en verdere professionalisering. Tevens buigt ook de projectgroep passend onderwijs zich hier over. In het afgelopen jaar werden 51 toelaatbaarheidsverklaringen (TLV's) aangevraagd waarvan er 50 zijn toegewezen. Dit betreft 0,1 % van alle onze leerlingen. AMOS verwacht dat dit aantal zal toenemen vanwege het versterken van het handelingsgericht werken op de scholen. Dit zorgt voor een toenemende bewustwording van de grenzen van passend onderwijs.

Passend onderwijs - Amos unIQ

AMOS telt vier locaties waar voltijds hoogbegaafdenonderwijs wordt verzorgd. Dat zijn De Poseidon, De Vlinderboom, De Bonkelaar en de Nelson Mandelaschool. In totaal zijn er negen groepen die voor zo'n 150 leerlingen hoogbegaafdenonderwijs verzorgen. Er is op alle locaties nog steeds sprake van een groei van het leerlingenaantal. De betrokken leerkrachten van de scholen werken samen aan de doorontwikkeling van het AMOS unIQ concept tijdens werkbijeenkomsten en studiedagen, mede onder begeleiding van NOVILO. De kinderen ontvangen minder of geen lestijd voor herhalen en oefenen en daarvoor in de plaats bieden de gespecialiseerde leerkrachten verdieping- en verrijgingsprogramma's per vakgebied. Voor het deelnemen aan deze klassen bestaat een aparte, zorgvuldige aanmeldingsprocedure. Kinderen komen uit allerlei delen van Amsterdam. Het bestuur van de in 2013 opgerichte stichting 'Vrienden van AMOS unIQ', maakt zich sterk om dit onderwijs voor alle kinderen die het nodig hebben toegankelijk te maken.

Het AMOS bestuur wil onderzoeken of AMOS unIQ onderdeel kan worden van passend onderwijs. Daarbij zoeken we naar mogelijkheden om AMOS unIQ toegankelijk te maken voor alle leerlingen in Amsterdam. Dit heeft geleid tot een samenwerking met het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Amsterdam-Diemen. Het SWV laat in 2017 in samenwerking met de scholen en schoolbesturen op basis van casuïstiek onderzoeken of beschikbare onderwijsplekken en extra ondersteuning passend genoeg zijn voor hoogbegaafde leerlingen met een gedrags- of psychische problematiek.

Protocol Medicijnverstrekking en medisch handelen op school

Naar aanleiding van vragen van scholen is het AMOS protocol *Medicijnverstrekking en medisch handelen op school* ontwikkeld dat in oktober 2015 in werking trad. Uitgangspunt van het protocol is dat op AMOS-scholen door personeelsleden geen medicijnen worden verstrekt aan leerlingen en dat personeelsleden geen medische handelingen verrichten. Medicijnverstrekking en het uitvoeren van medische handelingen op school brengt namelijk risico's met zich mee, zowel met het oog op de gezondheid van leerlingen alsook op juridisch gebied. De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad van AMOS heeft met het protocol ingestemd en heeft tevens verzocht om evaluatie van het protocol om na te gaan hoe het protocol in de praktijk uitwerkt. Deze evaluatie werd in 2016 uitgevoerd. Aan zowel directeuren als intern begeleiders is een vijftal vragen over het protocol gesteld. Uit de antwoorden blijkt enerzijds dat het protocol bij een aantal respondenten zorgt voor duidelijkheid en bewustwording. Anderzijds wordt duidelijk dat het werken met het protocol in de praktijk een aantal vragen oproept, vooral ten aanzien van aansprakelijkheid. Ook blijkt niet iedereen met de Nederlandse wetgeving omtrent aansprakelijkheid bij medisch handelen door schoolpersoneel, zoals verwoord in het protocol, in de praktijk uit de voeten te kunnen.

Om de hierboven genoemde vragen en knelpunten op regionaal en landelijk niveau onder de aandacht te brengen, wordt vanuit het beleidsteam contact opgenomen met het Samenwerkingsverband Amsterdam-Diemen en met de PO-Raad. De uitkomsten van dit evaluatieverslag worden besproken in de GMR en onder de aandacht gebracht van de directeuren en intern begeleiders.

5.3 ICT en onderwijs

Het gebruik van ICT-toepassingen voor het leren én voor het verantwoorden en organiseren van onderwijs is in 2016 op de AMOS-scholen in vergelijking met voorgaande jaren verder toegenomen, mede dankzij de introductie van een AMOS-ICT-innovatiefonds. Scholen werden in de gelegenheid gesteld om bij onderwijsplannen met ICT vanuit deze regeling financiële ondersteuning te krijgen. Zes scholen hebben in 2016 van dit fonds gebruik gemaakt, met name voor financiële ondersteuning bij de aanleg van professionele wifi netwerken met als doel een flexibeler inzet van mobiele ICT-middelen voor het onderwijs. Een voorwaarde voor een financiële bijdrage vanuit dit fonds is het door de school formuleren en beantwoorden van een eigen onder-

wijsinhoudelijke onderzoeksvraag en de bereidheid om nieuwe inzichten te delen met andere AMOS-scholen.

Verder zijn in 2016 meer AMOS-scholen gestart met toepassing van gepersonaliseerd leren met ondersteuning van ICT-middelen. De verwerking van lesstof door leerlingen voor taal en rekenen vindt bij deze vorm van leren grotendeels plaats op tablets. De leerlingen krijgen vanuit de software direct feedback. Hierdoor weet de leerling gelijk of een opgave goed of fout is gemaakt en krijgt daarbij vanuit het systeem de nodige ondersteuning om het gestelde doel zo goed mogelijk te halen. De leerkracht ziet in een digitaal overzicht direct wat leerlingen goed doen en op welke onderdelen nog extra ondersteuning nodig is.

In het najaar hebben de betrokken leerkrachten, intern begeleiders en directies van deze scholen deelgenomen aan een werkconferentie. Tijdens deze bijeenkomst werd kennis over gepersonaliseerd leren met ondersteuning van ICT met elkaar gedeeld. Ook de uitgever van de software was daarbij aanwezig om samen met de leerkrachten verbeterpunten te inventariseren en een toelichting te geven op de laatste ontwikkelingen.

De inzet van ICT in het onderwijsproces vraagt steeds meer specifieke kennis. Om schoolteams en directies te ondersteunen bij de implementatie van ICT hebben vijf leerkrachten een opleiding tot ICT-coördinator gevolgd. Zij helpen directies bij het opstellen en uitvoeren van het ICT-beleid en ondersteunen het team bij de onderwijskundige implementatie van ICT-toepassingen. Op één school is de leerkracht / ICT'er in 2016 met de opleiding tot specialist 21^eeeuws leren begonnen. Naar verwachting rond zij deze opleiding in de zomer van 2017 af. Verder hebben vier leerkrachten een online cursus Excel, Powerpoint of Word gevolgd en hebben twee scholen, in samenwerking met de bovenschools ICT-coördinator, een ICT-actieplan ontwikkeld. Eén school heeft voorbereidingen getroffen om in 2017 een team gedragen ICT-actieplan te ontwikkelen.

Voor het opbouwen en uitwisselen van kennis omtrent ICT in het onderwijs is AMOS in 2016 een leergroep gestart. ICT'ers, leerkrachten en directies bespreken in deze groep hoe ze ICT kunnen inzetten op de scholen.

In bijna alle AMOS-leslokalen hangt een digitaal schoolbord. Voor de ondersteuning van de didactiek en het delen van lessen is voor alle AMOS-leerkrachten het digibordprogramma Gynzy beschikbaar. De bovenschoolse ICT-coördinator heeft, in samenwerking met het schoolteam van basisschool De Capelle, in 2016 een ontwerpgericht onderzoek gedaan naar het effectief didactisch gebruik van het digitale schoolbord en Gynzy. De inzichten en opbrengsten van dit onderzoek zijn onder meer verwerkt in twee verschillende workshops, waar ruim 25 leerkrachten aan hebben deelgenomen.

ICT speelt niet alleen bij ondersteuning van het leerproces een grote rol; ook biedt het steeds meer mogelijkheden in het kader van bijvoorbeeld actief burgerschap en sociale integratie. Om ICT middelen mediawijs in te zetten volgden twee leerkrachten in 2016 een opleiding tot mediacoach waarmee zij zich specialiseerden in het geven lessen over mediawijsheid en inzicht verwierven in beschikbare lesmaterialen voor de diverse leeftijdscategorieën.

Mediawijs gedrag gaat ook over sociale veiligheid van leerlingen, teamleden en ouders. Wat kun je doen om pesten via sociale media te voorkomen en wat doe je als dit toch plaatsvindt? ICT'ers en ib'ers hebben tijdens een gezamenlijke werkbijeenkomst kennis en informatie uitgewisseld over mediawijsheid op school. Naast presentaties over geschikte lesmaterialen informeerden ze elkaar over activiteiten op de scholen met als doel de leerlingen zoveel mogelijk te ondersteunen wanneer zij zich begeven in de digitale wereld. Op de Kraemerschool en de Ichthus zijn dit jaar door de bovenschools ICT-coördinator ook workshops mediawijsheid aan ouders gegeven.

Steeds meer resultaten van leerlingen worden digitaal vastgelegd. De scholen beschikken daarom over steeds meer data. Het verstandig hiermee omgaan vraagt om afspraken en transparantie. In 2016 heeft AMOS in het kader van de Wet bescherming persoonsgegevens daarom een privacy protocol ontwikkeld. Dit protocol is met de GMR en schoolteams besproken en is gepubliceerd op de AMOS-website. In aanvulling daarop geven de scholen via de schoolgids inzicht in de afspraken die zij met educatieve uitgeverij maken over databewerking ter ondersteuning van het leerproces.

5.4 Schoolklimaat

Het schoolklimaat splitst zich op in twee standaarden: veiligheid en pedagogisch klimaat. We zoomen in deze paragraaf met name in op de sociale veiligheid van leerlingen. Sinds 1 augustus 2015 is de Wet Sociale veiligheid op scholen van kracht. Scholen zijn nu wettelijk verplicht te zorgen voor een sociaal veilige leeromgeving voor ieder kind. Een school is veilig als de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen niet door handelingen van anderen wordt aangetast. Dat betekent dat er een veilige en positieve sfeer is op school. Het betekent ook dat de school optreedt tegen pesten, uitschelden, discriminatie, geweld en andere vormen van ongepast gedrag en dit zoveel mogelijk voorkomt. Van scholen wordt verwacht dat zij beleid voeren, gericht op de veiligheid van leerlingen, dat zij de veiligheidsbeleving van leerlingen jaarlijks monitoren en dat op school een medewerker fungeert als vast aanspreekpunt en coördinator van het anti-pestbeleid.

Met ingang van het schooljaar 2016-2017 beoordeelt de Inspectie van het Onderwijs of het veiligheidsbeleid van een school voldoende is en let er daarbij vooral op of een school de veiligheidsbeleving van leerlingen monitort en (als dat nodig is) maatregelen neemt tot verbetering. Tijdens een studiedag voor directeuren op 12 november 2015 hebben de directeuren een digitaal veiligheidsplan ingevuld op grond waarvan zij in 2016 (verder) hebben gewerkt aan het sociaal veiligheidsbeleid van hun school. Om na te kunnen gaan of alle AMOS-scholen aan de genoemde verplichtingen van de Wet Sociale veiligheid op scholen voldoen, vindt binnenkort een inventarisatie plaats.

In 2016 is op alle AMOS-scholen weer een tevredenheidspeiling onder leerlingen, ouders en personeelsleden gedaan door Scholen met Succes. De leerlingenpeiling bevat een aantal onderdelen die in het kader van sociale veiligheid relevant zijn. In het algemeen laat de leerlingenpeiling zien dat leerlingen op AMOS-scholen iets tevredener zijn over hun school dan landelijk het geval is. Voor het onderdeel 'Omgang van leerlingen onderling' en 'Contact docent met leerlingen' scoren alle AMOS-scholen bovengemiddeld ten opzichte van de landelijke benchmark.

Op alle AMOS-scholen zijn de leerlingen ten aanzien van deze onderdelen tevreden of zelfs zeer tevreden. Het onderdeel 'Welbevinden op school' laat een wisselender beeld zien. Over het geheel genomen ligt het welbevinden van AMOS-leerlingen iets hoger dan het landelijk gemiddelde, maar de scores variëren sterk per school. Zo zijn leerlingen op elf AMOS-scholen hierover ontevreden of zelfs zeer ontevreden (scores onder of ruim onder het landelijk gemiddelde) terwijl de leerlingen op de zestien andere AMOS-scholen juist tevreden of zeer tevreden zijn (scores rond of boven het landelijk gemiddelde).

5.5 Onderwijsresultaten, kwaliteitszorg en ambitie

Inspectiebezoeken

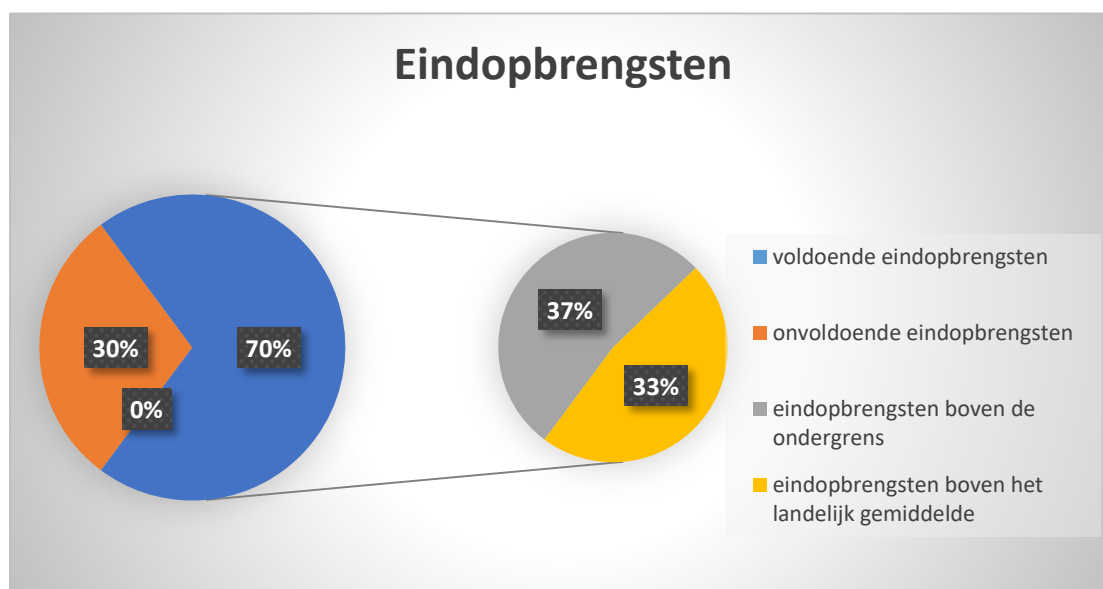
In 2016 werden acht AMOS-scholen door de inspectie bezocht: I De Bonkelaar, de Noordmans, De Rivieren, de Odyssee, de Oranje Nassau, de Valentijn, De Vlinderboom en de Kraemerschool.

De uitkomsten van deze inspectiebezoeken zijn terug te lezen op de website van de inspectie. Op basisschool De Rivieren na, hebben alle scholen het basisarrangement behouden en positieve feedback gekregen op het onderwijsleerproces op school.

Basisschool De Rivieren heeft het arrangement *zeer zwak* gekregen. Het bestuur had op voorhand al een onderzoek uitgevoerd naar de onderwijskwaliteit van deze school en een aantal interventies uitgezet. De inspectie heeft met het bestuur afspraken gemaakt om zo snel mogelijk weer tot een basisarrangement te komen. Het bestuur verwacht, mede omdat interventies al waren ingezet, dat de Rivieren bij een volgend inspectiebezoek weer een basisarrangement kan krijgen.

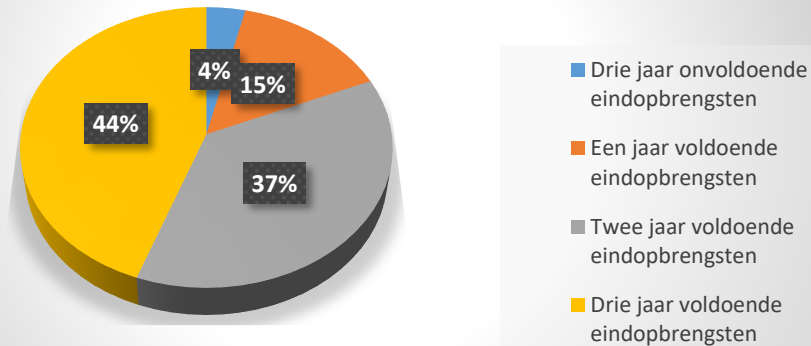
Eindopbrengsten

Om een goed oordeel te kunnen geven over de eindresultaten van de AMOS-scholen is het belangrijk om niet alleen naar de eindopbrengsten van het jaar 2016 te kijken, maar ook naar die van de twee daaraan voorafgaande schooljaren. Hieronder zijn de eindopbrengsten van 2016 schematisch weergegeven. Te zien is dat acht AMOS-scholen onvoldoende eindopbrengsten hebben. Op negentien scholen zijn de eindopbrengsten voldoende. Van diezelfde negentien scholen is het negen scholen gelukt om boven het landelijk gemiddelde te scoren.

Als we de resultaten over de afgelopen drie jaar bekijken (hieronder schematisch weergegeven), dan zien we het volgende. Eén school, de Rivieren, heeft drie keer onvoldoende eindresultaten behaald. Op vier scholen, de Atlantis, De Capelle, de Frankendael en AMOS Wereldschool Amsterdam, waren de eindopbrengsten in die drie jaar één keer voldoende. Dit betekent dat de eindopbrengsten zeer risicovol zijn. De inzet vanuit het bestuur en de scholen om ervoor te zorgen dat deze scholen betere eindopbrengsten behalen, staat in dit jaarverslag beschreven in de paragraaf Kwaliteitszorg.

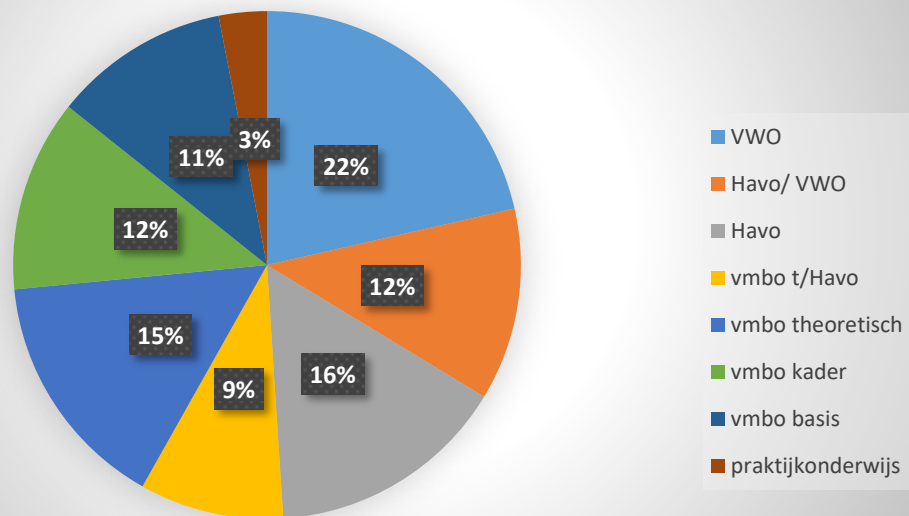
Eindopbrengsten over drie schooljaren

Schooladviezen

In het schema hieronder is in percentages weergegeven welke schooladviezen AMOS-leerlingen hebben gekregen. Als we dit afzetten tegen voorgaande jaren, zien we met name een stijging van het aantal VWO-, HAVO- en VMBO t-adviezen. Tegelijkertijd daalt het aantal overige vmbo-adviezen.

Schooladviezen 2016

Herziene adviezen

Opvallend is het hoge percentage herziene adviezen. In 2016 was dit 7,4%. Om de achterliggende oorzaken daarvan te achterhalen is een onderzoek in voorbereiding. Daarbij zullen de adviesgegevens van 2017 worden geanalyseerd waardoor het onderzoek direct betekenisvol zal zijn voor de betrokkenen en het bewustzijn en de alertheid van eenieder rondom advisering vervolgonderwijs wordt gestimuleerd. In deze onderzoeksopzet wordt ook een relatie gelegd met kansengelijkheid. Meer over dit onderzoek is te lezen in het hoofdstuk Innovatie.

Kwaliteitszorg

De inspectie definieert kwaliteitszorg als volgt: 'het bestuur en de school hebben een stelsel van kwaliteitszorg ingericht en verbeteren op basis daarvan het onderwijs.'

Het afgelopen jaar heeft AMOS, met haar directeuren en een projectgroep, kritisch gekeken naar het huidige systeem van kwaliteitszorg. Op dit moment voert elke directeur met het bestuur jaarlijks een doelstellingengesprek, eventueel een voortgangsgesprek, en een evaluatiegesprek. In deze gesprekken staat schoolontwikkeling centraal. Daarbij zijn bevindingen vanuit schoolbezoeken, leerresultaten, trendanalyses en uitkomsten van tevredenheidspelingen belangrijke bronnen van input. Op basis van deze gesprekken wordt de bovenschoolse begeleiding gericht ingezet, wordt bepaald of strakke monitoring noodzakelijk is en worden middelen vrij gemaakt.

De projectgroep is tot de conclusie gekomen dat versterking van de huidige systemen belangrijk is, waarbij gebruik gemaakt wordt van huidige ontwikkelingen, zoals het onderzoekskader van de inspectie. Hiermee komt meer verantwoordelijkheid te liggen bij de besturen zelf. Andere actuele AMOS-ontwikkelingen in relatie tot het versterken van het stelsel van kwaliteitszorg zijn:

- schoolbezoeken door CvB & directeur Onderwijs, Innovatie & Onderzoek;
- voortzetten van de gerichte bovenschoolse inzet;
- stichtingsbrede evaluatie *critical friend gesprekken* door directeuren en intern begeleiders;
- KLASSE! traject;
- AMOS intern traject – audit;
- projectgroep Kwaliteitszorg;
- projectgroep Passend onderwijs – relatie basisondersteuning;
- de nieuwe opzet van de interne klachtenprocedure;
- gezamenlijke studiedagen voor directeuren en intern begeleiders;
- de opzet van een nieuwe vergaderstructuur.

Komend kalenderjaar zal de projectgroep met een voorstel komen om het huidige stelsel te versterken en zal ook de implementatie hiervan plaatsvinden.

Kwaliteitscultuur

Wij vinden het belangrijk dat iedere AMOS-medewerker vanuit zijn eigen rol aan verbetering van de onderwijskwaliteit werkt en dat dit gebeurt in gezamenlijkheid, dus met een brede vertegenwoordiging vanuit het onderwijsveld. Dit gaan we verder stimuleren door volgend kalenderjaar te starten met *werkplaatsen*, waarin ook leerkrachten en intern begeleiders participeren. Tevens wordt de AMOS Academie verder doorontwikkeld en wordt binnen AMOS gesproken over de ontwikkeling tot een lerende organisatie. Het afgelopen jaar zijn er weer verschillende werkgroepen actief geweest om de onderwijskwaliteit te versterken. Hieronder een overzicht met een korte weergave van de inhoud.

Adviesgroep Onderwijs & Innovatie

De adviesgroep Onderwijs en Innovatie is in 2016 vijfmaal bijeengekomen. Onderwerpen die werden besproken en waarover adviezen werden gegeven zijn onder andere: bovenschoolse dyslexiearrangementen voor BOUW! en Kurzweil/Sprint; de BBO-toetskalender; Vensters PO waaronder marketingaspecten, onder leiding van een extern deskundige en bestuursteksten voor de schoolgids. In de laatste adviesgroepbijeenkomst van 2016 werd een discussie gevoerd over hoe de adviesgroep beter 'gevoed' kan worden vanuit de organisatie (breder dan alleen vanuit het DO en KDO), hoe de adviesgroep invulling kan geven aan de –I- van Innovatie en wat daar voor nodig is.

De rol van voorzitter is in 2016 van Pien Verburg overgenomen door achtereenvolgens Pascal Riet en Johannes de Vlugt. De adviesgroep O&I bestaat momenteel uit vijf directeuren en adjunct-directeuren en uit twee medewerkers van de afdeling OIO.

Kennisgroep ParnasSys

De Kennisgroep fungeert als vraagbaak voor directies en intern begeleiders bij het werken met het leerlingadministratie- en volgsysteem ParnasSys. De groep bestaat uit twee directeuren, twee intern begeleiders en twee medewerkers van het bestuursbureau. In 2016 is door de kennisgroep onder andere een jaarkalender samengesteld voor het werken met ParnasSys. Ook heeft de kennisgroep vragen geïnterviewd, die worden besproken met een medewerker van ParnasSys.

IB-overleg

In 2016 vond viermaal een AMOS-breed Interne Begeleiders Overleg (IBO) plaats voor alle bij AMOS werkzame intern begeleiders (ib'ers). Deskundigheidsbevordering, informatieoverdracht over actuele en voor ib'ers relevante ontwikkelingen en uitwisseling van ideeën en ervaringen staan tijdens elk IBO centraal. We maken daarbij zoveel mogelijk gebruik van kennis en expertise die binnen AMOS aanwezig is. Waar nodig wordt een externe spreker of trainer uitgenodigd. In 2016 kwamen bij de IBO's onder meer aan de orde: de overdracht van voorschool naar basisschool; een presentatie over het nieuwe toezichtkader door onderwijsinspecteur Joke van Putten; herberekeningen van eindresultaten en diverse aspecten van passend onderwijs, zoals het schoolondersteuningsprofiel en de pilot passend onderwijs. Behalve de 'gewone' IBO's werd in 2016 ook een gezamenlijke bijeenkomst voor ib'ers en ICT'ers georganiseerd met als thema 'mediawijdsheid'. Het IBO wordt georganiseerd vanuit de afdeling Onderwijs, Innovatie & Onderzoek.

5.6 Innovatie

AMOS-scholen zijn constant in beweging en aan het innoveren. In deze paragraaf besteden we aandacht aan een aantal innovatieve AMOS-projecten. Het betreft zowel interne projecten als projecten die worden uitgevoerd in samenwerking met de gemeente en andere schoolbesturen.

OIO-fonds

AMOS vindt het belangrijk dat scholen blijven innoveren om de kwaliteit van onderwijs te versterken. Ter ondersteuning van innovatieve schoolprojecten is in het afgelopen jaar gewerkt aan een voorstel om te komen tot een OIO-fonds. Vanaf volgend kalenderjaar zal hiervoor ruim 200.000 euro beschikbaar zijn.

Stadsscholen 020

Stadsscholen020 is een programma dat de kansen van kwetsbare kinderen wil vergroten. In sommige Amsterdamse wijken nemen veel kinderen problemen mee naar school. Denk daarbij bijvoorbeeld aan een zwak opvoedklimaat, taalachterstand of armoede. Met die achtergrond lukt het scholen soms onvoldoende om deze kinderen een goede schoolloopbaan te bieden. Het programma *Stadsscholen020* wil daar verandering in brengen. Het programma is dit jaar gestart op twaalf Amsterdamse basisscholen in Noord, Nieuw-West en Zuidoost.

Deze scholen vormen voor het programma een kopgroep en voeren een pilot uit van in eerste instantie twee jaar. Ook vier AMOS-scholen doen hier aan mee, te weten: de Immanuel, De Kinderboom, de Noordmans en De Vijf Sterren. In het programma staan drie zaken centraal. Ten eerste ondersteuning van schoolteams, onder andere door meer handen in de klas. Ten tweede maatwerkplannen voor in de klas om het onderwijs beter te richten op de uitdagingen die kwetsbare leerlingen hebben in de grootstedelijke omgeving waarin ze opgroeien. En ten derde het versterken van de ondersteuningsstructuur rondom de school zodat kinderen op school weer aan leren toekomen.

Pilot 'Zelf arrangeren van passend onderwijs'

Per 1 augustus 2016 zijn zes scholen vanuit vier besturen die zijn aangesloten bij Lokaal PO, gestart met de pilot 'Zelf arrangeren van passend onderwijs'. Vanuit AMOS zijn dit basisschool Pro Rege en de Odyssee. De pilot heeft als hoofddoel te onderzoeken wat de mogelijkheden en de kaders moeten zijn als een school zelf de gelden voor extra ondersteuning beheert, extra ondersteuning ontwerpt en verantwoording aflegt aan het bestuur en het samenwerkingsverband.

Het onderzoek beoogt minimaal de volgende te realiseren:

- duidelijkheid over wat nodig is om als school zelf te kunnen arrangeren;
- snellere inzet van extra ondersteuning voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte;
- vergroting van de efficiëntie van arrangementen;
- meetbare opbrengsten voor leerlingen en school;
- zelf arrangeren: inzetten op vroegtijdige interventies om 'erger' te voorkomen;
- de inzet van de middelen kan door de scholen dusdanig verantwoord worden, dat deze voldoet aan verantwoordingskader van het SWV;
- leren van elkaar, spiegelen van resultaten;
- resultaten die na afloop van de pilot overdraagbaar zijn naar andere scholen.

De AMOS-scholen die meedoen aan deze pilot hebben een onderzoeksopzet geschreven met een beschrijving van alle subdoelen en onderzoeksinstrumenten en een financieel verantwoordingsdocument opgesteld dat wordt gebruikt voor de monitoring. De pilotscholen van de gezamenlijke besturen komen drie keer per jaar bij elkaar en de pilot scholen van AMOS daarnaast nog vier keer om de tussentijdse resultaten te bespreken. In juni 2017 zal de pilotgroep een eindevaluatie en een advies opstellen voor het eigen bestuur, de gezamenlijke besturen van Lokaal PO en het samenwerkingsverband.

KLASSE!

Het staat duidelijk in de Koers: AMOS maakt het verschil. Dat gebeurt onder meer door het continu werken aan de onderwijskwaliteit. De lat ligt hoog en de scholen behalen goede resultaten. Om die ook in de toekomst te behouden, heeft AMOS samen met zeven andere schoolbesturen een auditorentraject opgezet: 'KLASSE!'.

Op iedere school is er wel een vraag of puzzel die het team graag wil oplossen. Denk bijvoorbeeld aan de vraag hoe je het taalaanbod op school het beste kunt afstemmen op de leerlingen. Of hoe je de resultaten van een bepaald vak het beste kunt versterken. Tijdens een audit, in feite een onderzoek op school, wordt samen met het team het antwoord gezocht op dit soort vragen. Het onderzoek start met een intake. Een beginnende auditor en een externe expert gaan langs bij de school. Ze leren over de school en horen wat de puzzels zijn. Na het vaststellen van de onderzoeksrichting gaan het team, de auditor en de expert samen aan de slag om de vraag te beantwoorden.

Om het auditorentraject mogelijk te maken, is AMOS een samenwerking aangegaan met andere schoolbesturen. Het woord 'KLASSE' is in eerste instantie een positieve waardering. Dat past bij de positieve insteek van dit nieuwe traject. Daarnaast betekent het meer, het staat voor 'Kwaliteit Leveren Amsterdamse Scholen Samen en Eensgezind'. Vanuit elk bestuur worden twee of drie mensen opgeleid tot auditor. AMOS heeft ervoor gekozen om hiervoor een directeur, een intern begeleider en een leerkracht aan te melden. Tijdens de training wordt praktijkervaring, in de vorm van schoolbezoeken, gecombineerd met het leren van experts. Het doel is om mensen binnen enkele jaren op te leiden, zodat ze daarna zelf het traject op scholen kunnen leiden.

De auditoren voeren hun onderzoek uit op de scholen van andere besturen. De auditoren helpen scholen en nemen de ervaring mee naar hun eigen school. In 2017 wordt het traject geëvalueerd. Wat gaat goed, past de cursus bij wat de deelnemers willen leren, en bevalt de aanpak? Wat in ie-

der geval voor enthousiasme zorgt, is de samenwerking van besturen. We hebben immers allemaal hetzelfde doel: goed onderwijs verzorgen!

5.7 Onderzoek

Onderzoek is belangrijk binnen onze organisatie. Enerzijds om vast te stellen of interventies leiden tot een goed resultaat, anderzijds om vast te stellen welke interventies nodig zijn. In deze paragraaf worden drie AMOS-onderzoeken toegelicht.

Onderzoek Veiligheid

In november 2016 heeft AMOS toegezegd deel te nemen aan een onderzoek naar veiligheidsbeleving van leerlingen. Het initiatief daartoe is eerder dat jaar genomen naar aanleiding van de aanslagen in Europese steden en contacten met een vertegenwoordiger van het wetenschapsbureau Politie & Veiligheid. Wij hebben hierbij onze zorgen geuit en onze maatschappelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van de veiligheid van onze leerlingen gedeeld. Het wetenschapsbureau deelde onze zorgen en wil graag een onderzoek voor ons financieren. In januari en februari 2017 participeert AMOS in een kwalitatief onderzoek.

Dit onderzoek zal zich richten op de veiligheidsbeleving van basisschoolleerlingen. De variatie in het gevoel van veiligheid onder kinderen is net als onder volwassenen enorm. Dit kan soms liggen aan duidelijk aanwijsbare redenen in de klas zoals bijvoorbeeld pesten of de onderlinge sfeer, maar ook door verschillen in achtergrond en cultuur (identiteit) observeren kinderen gebeurtenissen in de buitenwereld op verschillende manieren. Mensen en dus ook kinderen interpreteren de wereld om zich heen, ze praten en reflecteren over deze wereld op een bepaalde manier, en niet onbelangrijk, ze doen dit samen met de mensen waarmee ze die wereld delen. Om de veiligheidsbeleving van kinderen beter te begrijpen is het belangrijk niet alleen te onderzoeken wat zich 'buiten' de beleving afspeelt maar vooral hoe er betekenis wordt gegeven aan deze beleving. De uitkomsten van het onderzoek zullen in het voorjaar van 2017 gepubliceerd worden.

Onderzoek Kansengelijkheid

Het Nederlands onderwijs is gevarieerd en van hoog niveau. Dat oordeelde de Inspectie van het Onderwijs in april 2016 in de 'Staat van het Onderwijs' over het schooljaar 2014/2015. De inspectie constateert echter dat niet alle leerlingen in gelijke mate van het onderwijs kunnen profiteren. Zij constateert dat de kansengelijkheid in het onderwijs oploopt. De laatste jaren nemen de verschillen tussen leerlingen met lager en hoger opgeleide ouders toe. Veel kinderen met laag opgeleide ouders krijgen niet het onderwijs dat ze aan zouden kunnen waardoor talent onderbenut blijft.

Vergelijken we kinderen met dezelfde intelligentie, dan zien we dat leerlingen met laagopgeleide ouders vaker doorstromen naar een lager onderwijsniveau. Ze krijgen lagere schooladviezen en deze worden minder vaak bijgesteld op basis van de eindtoets. Ook in de eerste drie jaar van het voortgezet onderwijs stromen deze leerlingen vaker af. Bovendien gaan ze minder vaak naar het hoger onderwijs dan in eerdere jaren. Wij willen graag onderzoeken hoe het staat met de kans(en)gelijkheid op de AMOS-scholen omdat we vinden dat alle kinderen op onze scholen optimale kansen moeten krijgen. Met een helder beeld van de mate van kansengelijkheid op de AMOS-scholen kunnen wij er met gericht beleid voor zorgen dat ieder kind zich ten volste kan ontwikkelen, waarbij leerkrachten alle leerlingen stimuleren om het beste uit zichzelf te halen. Rondom de eindtoets van schooljaar 2016-2017 zullen alle scholen daarom gegevens verzamelen op een speciaal ontwikkeld formulier. Daaruit moet blijken in welke mate er sprake is van kansengelijkheid op onze scholen. Afhankelijk van de uitkomsten zullen we de nodige acties ondernemen.

Onderzoek AMOS unIQ – Samenwerkingsverband

Het AMOS-bestuur wil onderzoeken of AMOS unIQ onderdeel kan worden van passend onderwijs. Daarbij zoeken we naar mogelijkheden om AMOS unIQ toegankelijk te maken voor alle leerlingen in Amsterdam. Dit heeft geleid tot een samenwerking met het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Amsterdam-Diemen. Het SWV laat in samenwerking met de scholen en schoolbesturen op basis van casuïstiek in 2017 door een externe onderzoeken of beschikbare onderwijsplekken en extra ondersteuning passend genoeg zijn voor hoogbegaafde leerlingen met een gedrags- of psychische problematiek.

6 Personeel

AMOS kiest voor een actieve invulling van het werkgeverschap. We stimuleren en steunen al onze medewerkers om hun professionaliteit continue up-to-date te houden. Daarnaast bieden we ruimte aan ambitieuze medewerkers om hun ambities binnen AMOS waar te maken en door te groeien. In 2016 waren op het gebied van personeel veel activiteiten gericht op het verder op orde brengen van de basis. Daarbinnen waren de dominante thema's:

- het in overeenstemming brengen van de formatie met de beschikbare financiële middelen;
- het in overeenstemming brengen van de formatie met het gewenste kwaliteitsniveau;
- het verlagen van het ziekteverzuim.

6.1 Formatieve ontwikkeling en mobiliteit

Het plannen en sturen van ontwikkelingen op het gebied van personele formatie wordt steeds belangrijker. Ondanks een lichte stijging van het (onderliggende) aantal leerlingen heeft AMOS te maken met een relatieve daling in de rijksbesteding. Dit is met name het gevolg van het afnemende aantal gewichtenleerlingen. Naast de reguliere, trendmatige daling hiervan is per teldatum 2013 en 2014 bovendien een aanvullende correctie doorgevoerd naar aanleiding van de landelijke gewichtencontrole. In 2016 volgde er een controle op de gewichten per teldatum 2015 die nauwelijks effect had. Dit toont aan dat de inspanningen om de gewichtenadministratie op orde te brengen geslaagd zijn.

Per 1 augustus 2016 is de reorganisatie van het bestuurskantoor afgerond en is daarmee een personele reductie van circa 18 fte gerealiseerd. Daarnaast is besloten, vanwege de noodzaak om een verantwoorde financiële balans tussen onderwijsgevend en onderwijsondersteunend personeel te kunnen realiseren, om een deel van het onderwijsondersteunend personeel op de scholen met ingang van 1 augustus in het RDDF te plaatsen. Per die datum is tevens, vanwege een aanhoudend te laag leerlingenaantal, basisschool Insulinde gesloten. Nagenoeg alle personeelsleden van deze school zijn binnen AMOS herplaatst. Voor een enkeling is een passende externe oplossing gevonden.

Interne mobiliteit

Gedurende het gehele jaar vindt er mobiliteit binnen AMOS plaats, met als piekperiode de maanden voor de zomervakantie. Onder begeleiding van de afdeling HRM kende, net zoals in 2015, de mobiliteit in de piekperiode van 2016 meerdere rondes. De vacatures waarvan zeker was dat ze op 1 augustus 2016 zouden ontstaan, zijn gedurende april opengesteld voor alle medewerkers met een vast contract. Bij de start van de mobiliteit werden 18 vacatures opengesteld, waarvan 17 voor leerkrachten en 1 voor onderwijsondersteunend personeel.

Na de eerste ronde op vrijwillige basis is eind mei vervolgens verder gegaan met de medewerkers die verplicht overgeplaatst moesten worden en die in de eerste ronde nog geen nieuwe werkplek hadden gekregen. Deze medewerkers werden een-op-een gematcht met een school waar een passende vacature was. Andere medewerkers konden in deze periode niet meer solliciteren.

Na deze matchingsronde was er voldoende vacatureruimte over om ook tijdelijke medewerkers te kunnen behouden. Uiteindelijk hebben 24 medewerkers via de interne mobiliteit een nieuwe werkplek gevonden. De verdeling over de verschillende functiegroepen was als volgt:

Functie	Aantal	FTE's
Directie	6	5,2
Onderwijzend personeel	17	12,4
Onderwijsondersteunend personeel	1	0,4
Totaal	24	18

6.2 Kerngegevens personeelsbezetting

In de ontwikkeling van de formatie is de personele reductie duidelijk terug te zien. De totale formatie bij AMOS is zowel wat fte's als absolute aantallen betreft in 2016 verder afgenomen. Aangezien de reorganisatie grotendeels (op 5 fte na) is gerealiseerd middels vrijwillig vertrek op basis van een regeling, heeft deze voor 2016 geen grote uitstroom onder het OOP veroorzaakt. De genoemde aantallen zijn inclusief vervangingen. Deze zijn in relatie tot de omvang van AMOS vrij stabiel (circa 22 fte gemiddeld) maar afgenomen ten opzichte van voorgaande jaren door een lager verzuim, andere invulling van het verzuim (koplopersgroep eigenrisicodragen) en door meer externe inhuur in verband met tekorten aan vervangers als gevolg van de Wet werk en zekerheid.

Functiegroep (incl. vervangers)	1 januari 2016		31 december 2016	
	Aantal	FTE's	Aantal	FTE's
Directie	38	35,96	33	30,6
Onderwijzend personeel	562	452,22	590	434,46
Onderwijsondersteunend personeel	109	82,27	118	78,77
Totaal	709	569,72	685	543,83

Het aandeel mannen dat in het basisonderwijs werkt, wordt steeds kleiner. Helaas laat deze trend zich ook binnen het personele bestand van AMOS zien. Daar waar we in 2015 nog konden spreken van een zeer kleine stijging van het aantal mannelijke leerkrachten, zien we in 2016 helaas een forse daling. De verdeling over de drie functiecategorieën laat het volgende beeld zien:

Functiegroep	1 januari 2016		31 december 2016	
	Man	Vrouw	Man	Vrouw
Directie	13	25	11	22
Onderwijzendpersoneel	84	478	68	478
Onderwijsondersteunendpersoneel	23	86	25	80
Totaal	120	589	104	581

De gewogen gemiddelde leeftijd (GGL) van het leerkrachtenbestand van AMOS was per 1 oktober 2016 39,19 jaar, waarmee dit ruim onder het landelijk gemiddelde ligt en dus een goede uitgangspositie voor de toekomst biedt. Uit de procentuele verdeling van de leeftijdsopbouw aan het eind van het jaar, ten opzichte van de verdeling aan het begin van 2016, is te zien dat het effect van de personeelsreductie met name doorgewerkt heeft in de hogere leeftijdsgroepen en niet ten koste is gegaan van de werkgelegenheid voor de jonge starter.

Leeftijdsgroep	1 januari 2016		31 december 2016	
	Aantal	%	Aantal	%
< 25 jaar	22	3%	23	3%
25 tot en met 34 jaar	203	29%	200	29%
35 tot en met 44 jaar	137	19%	139	20%
45 tot en met 54 jaar	165	23%	145	21%
55 tot en met 65 jaar	177	25%	171	25%
> 65 jaar	5	1%	7	1%

Totaal	709	100%	685	100%
--------	-----	------	-----	------

6.3 Werving en selectie

Instream

Vanuit het AMOS-bureau is aan diverse selectieprocedures een bijdrage geleverd. Het betrof voornamelijk de voortdurende werving van (tijdelijke) leerkrachten en de werving en selectie van enkele directiefuncties. Bij de werving is gebruik gemaakt van diverse online kanalen als Intermediair, Onderwijsvacaturebank, Nationale vacaturebank en in toenemende mate LinkedIn. Ook is enkele keren gebruik gemaakt van een gespecialiseerd bureau. Voor de (inval)leerkrachten wordt geworven via Onderwijsvacaturebank.nl en Vacaturewijzer.nl of wordt gebruik gemaakt van uitzend- en detacheringbureaus. Alle vacatures zijn ook op de AMOS-website geplaatst.

Doorstroom

Om het eigen personeel meer gelegenheid en ondersteuning te bieden bij doorstroming naar een managementfunctie, is eind december het startsein gegeven voor de werving van een kandidaat met de ambitie om directeur te worden, gekoppeld aan een toekomstige directeursvacature. Voorafgaand aan de in te vullen vacature, wordt een traineeship opgezet, waarmee de te werven kandidaat goed voorbereid wordt op het directeurschap.

Uitstroom

AMOS zet in op het zo goed mogelijk begeleiden van medewerkers ter voorkoming van uitstroom wegens ziekte of anderszins. In het geval van functioneringsproblemen, wordt de betreffende medewerker zó begeleid dat ontslag ten gevolge van dat (dis)functioneren zoveel mogelijk wordt voorkomen. Soms is beëindiging van een dienstverband echter onontkoombaar. Onder bepaalde voorwaarden kan de ex-werknemer na beëindiging van het dienstverband in aanmerking komen voor een werkloosheidsuitkering.

Omdat AMOS net als andere schoolbesturen (verplicht) eigen risicodragers voor de WW en de WOPO (bovenwettelijke uitkering) is, kan ontslag tot financiële verplichtingen voor AMOS leiden. Om deze financiële verplichtingen zoveel mogelijk te voorkomen, is er beleid, gericht op het verkrijgen van een toewijzende beschikking van het participatiefonds, waarmee de uitkeringskosten (WW en WOPO) uit het participatiefonds kunnen worden voldaan.

In 2016 eindigde van 166 medewerkers de arbeidsovereenkomst met AMOS. De redenen van vertrek waren divers. De belangrijkste redenen waren:

1. einde vervanging/tijdelijk:	80 medewerkers;
2. vrijwillig/eigen verzoek:	49 medewerkers;
3. ontbinding/wederzijds goedvinden:	16 medewerkers;
4. pensioen:	10 medewerkers;
5. WIA:	4 medewerkers;
6. reorganisatie:	4 medewerkers;
7. overige:	3 medewerkers.

Met vertrekkende medewerkers wordt in principe een exitgesprek door de leidinggevende gevoerd met onder andere als doel verbeterpunten aangereikt te krijgen.

6.4 Ontwikkeling van medewerkers

AMOS Academie

De AMOS Academie is het kenniscentrum van AMOS waar medewerkers zich kunnen ontwikkelen en verder bekwamen in hun vak. Het is ook een ontmoetingsplek voor medewerkers om hun kennis en expertise te delen. Op de Academie worden eigentijdse opleidingen en cursussen aangeboden of in samenspraak met interne deskundigen en/of externe instituten ontwikkeld. Bij verschillende gelegenheden is de AMOS Academie actief in het bevorderen van het leren van en met elkaar. In 2016 is de ontwikkeling ingezet om te komen tot een organisatiestructuur en een breed gedragen attitude die leren en ontwikkelen nog meer mogelijk maakt voor alle werknemers. Het kan daarbij gaan om leren als individu, als groep, als school of om bovenschools leren.

Aanbod en deelname

De AMOS Academie heeft in 2016 sterk ingezet op begeleiding van young professionals. Acht startende leerkrachten hebben aan een speciaal startersprogramma deelgenomen, waarvan ook persoonlijke begeleiding deel uitmaakte. Er is tevens begeleiding op maat verzorgd voor het werken met combinatiegroepen en voor Expliciete Directe Instructie. Er is een traject Didactisch coachen uitgevoerd ten behoeve van de Kinderboom. Elf leerkrachten van verschillende scholen hebben een begeleidingstraject gevolgd voor het verdiepen van hun leerkrachtvaardigheden. Leerkrachten konden dit jaar hun specifieke vaardigheden in het gebruik van het digibord vergroten. Aan de basiscursus en de verdiepingscursus namen in totaal 30 medewerkers deel. Daarnaast zijn op ICT-gebied verschillende andere trainingen georganiseerd zoals Snappet (29 deelnemers) en Skool beheer (vijf deelnemers). Aan een workshop over ICT visie en doelen is op twee scholen door in totaal 45 deelnemers deelgenomen. In nauwe samenwerking met Mocca is in 2015/2016 de Interne Cultuur Coördinatoren opleiding georganiseerd, die door negen deelnemers is gevolgd.

AMOS kent al jaren een zeer actief netwerk van circa twintig vakleerkrachten bewegingsonderwijs. Jaarlijks organiseert dit netwerk een studiedag en twee themamiddagen. Dit jaar hebben zij zich onder andere gebogen over nieuwe vormen zoals 'slacklinen' en het uitwisselen van lesideeën. De 33 interne contactpersonen van AMOS worden tweemaal per jaar geschoold op communicatie met ouders en kinderen en ten aanzien van hun rol en positie binnen de school. Dit jaar is er ook uitgebreid aandacht geweest voor de nieuwe klachtenprocedure en klachtenafhandeling op centraal niveau. Vanuit AMOS hebben zes leerkrachten/intern begeleiders hun opleiding Vakbekwaam Schoolleider afgerond. In totaal maakten in 2016 circa 200 medewerkers gebruik van het aanbod van de AMOS Academie (exclusief deelname aan het BHV-aanbod).

Lerende organisatie

Voor de komende jaren staat een herziening van de Academie gepland. Vanuit het principe van de lerende organisatie wil AMOS inzetten op het trainen on-the-job en het ontwikkelen van medewerkers binnen alle aspecten van de organisatie, bijvoorbeeld door leerkrachten te betrekken bij marketing en dergelijke. In 2016 is een start gemaakt met het opzetten van ontwikkelpaden, door een traineeship voor een directeur op te zetten bij de komende vacature op de Johanneschool. De komende jaren zullen er meer traineeships vorm krijgen en structureel ingezet worden. Het benutten van bredere competenties van mensen dan alleen de onderwijskundige, krijgt vorm binnen de nieuwe vergaderstructuur, waarbij iedereen die dat wil bij werkplaatsen kan aanschuiven om zijn of haar input te geven.

Project Samen Professioneel Sterk

AMOS is een van de vijf besturen in Noord-Holland die participeren in het driejarig subsidieproject 'Samen Professioneel Sterk' voor het versterken van de samenwerking tussen lerarenopleiding en scholen. De samenwerking is gebaseerd op de bestaande relatie in het kader van het convenant

PO Campus en het convenant Opleiden in School. Het project is gericht op leren en onderzoeken, opleiden en kennis delen en sluit daarmee nauw aan bij de strategische HRM-doelstellingen. Centrale thema's zijn omgaan met verschillen, opbrengstgericht werken, ouderbetrokkenheid en pesten. In 2016 zijn in het kader van deze subsidie activiteiten ontplooid op het terrein van specialistenopleidingen, het ontwikkelen en faciliteren van professionele leergemeenschappen (PLG's) en het ontwikkelen van het curriculum in de inductiefase van startende leerkrachten (eerste drie jaar).

Vanuit AMOS hebben in 2016 totaal twaalf leerkrachten aan een specialistenopleiding deelgenomen. Zij worden onder andere geschoold in het doen van praktijkonderzoek en het leiden van een PLG op schoolniveau. In 2016 heeft AMOS op een aantal vakgebieden bovenschoolse PLG's gefaciliteerd. Voor het jonge kind, gedrag en ICT zijn drie PLG's gestart. Ook is dit jaar door de AMOS Academie een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van de vak- en bouwspecifieke inductiefase met de iPabo.

Opleiden in school (Oplis)

AMOS is één van de partners van de iPabo Amsterdam en hecht veel waarde aan goed opgeleide mentoren die in staat zijn stagiaires op de juiste wijze te begeleiden en die ook geschoold zijn in het begeleiden van het praktijkonderzoek van LIO'ers. Van LIO'ers wordt verwacht dat zij participeren in een professionele leergemeenschap van de school. In het schooljaar 2016 zijn zestien LIO'ers geplaatst met een specifieke praktijkonderzoeksvraag die aansluit bij de school. Daarnaast biedt AMOS aan zo'n 53 stagiaires van de iPabo de gelegenheid praktijkervaring op te doen. Mede vanuit het convenant met de iPabo zijn weer dertig mentoren geschoold en hebben twintig mentoren het verdiepingstraject gevolgd waar het de begeleiding van het praktijkonderzoek van de student betreft. Andere doelstelling van Oplis is het vergroten van het aantal opleidingsscholen (van twee naar acht) en het realiseren van academische opleidingsscholen

6.5 Medewerkerstevredenheid

In 2016 is het tweejaarlijks onderzoek door Scholen met succes uitgevoerd. Hieruit bleek dat de medewerkerstevredenheid op scholen bij AMOS in lijn ligt met het landelijk gemiddelde. De komende jaren zet AMOS in op het bieden van meer ontwikkelpaden voor medewerkers om daarmee ook verder te werken aan de tevredenheid.

6.6 Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim over 2016 (inclusief het vergelijk met voorgaande jaren) zag er als volgt uit:

Verzuimcijfers	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ziekteverzuimpercentage	8,5%	8,5%	8,8%	7,6%	8,2%	7,6%
- kort verzuim	0,9%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,6%
- middellang verzuim	1,3%	1,0%	0,7%	0,8%	0,7%	0,6%
- lang verzuim	6,4%	7,0%	7,6%	6,3%	6,9%	6,5%
Meldingsfrequentie	1,3	1,2	1,1	0,9	0,7	0,8

De toegenomen aandacht voor goed verzuimbeleid betaalt zich de afgelopen periode uit in een relatieve daling van de meldfrequentie en een daling van het verzuimpercentage, waarbij met name de verhouding tussen kort en lang verzuim opvalt. Het korte verzuim is fors gedaald de afgelopen jaren, evenals het middellange verzuim. Van gezamenlijk 2,2% in 2013 naar 1,2% in 2016. Het lange verzuim was de afgelopen jaren het breekpunt. Aandacht voor het tijdig re-integreren maar ook doorpakken op beëindiging is dus een belangrijk punt voor de komende jaren. Hierbij is een goede samenwerking en afstemming met de arbodienst van belang, zodat bijvoorbeeld conflicten niet re-

sulteren in verzuim. In dat kader hebben alle leidinggevenden en de afdeling HRM in het najaar de training 'Van Verzuim naar Werkvermogen' gevolgd.

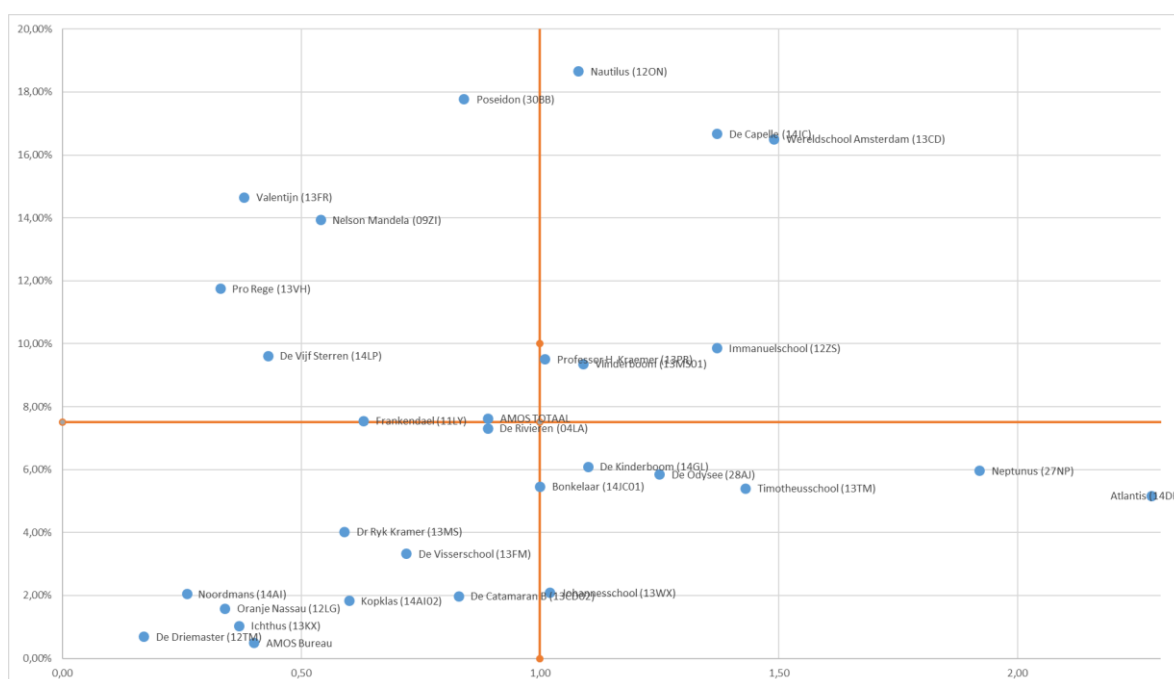
Per mei 2016 is Raet Verzuim Manager in gebruik genomen. Dit is de module binnen Youforce waarin de leidinggevende, met ondersteuning van HRM en de arbodienst, het verzuimdossier van de medewerker bijhoudt. De nadruk ligt hierbij, meer dan voorheen, op een proactieve houding van de leidinggevende, waardoor er vanuit de arbodienst een meer vraaggestuurde ondersteuning is ontstaan.

Koplopersgroep

Per 1 januari 2016 is AMOS vrijwillig uitgestapt bij het Vervangingsfonds, het zogenaamde eigenrisicodragerschap voor verzuimkosten. Niet alleen de hoge kosten gemoeid met dit fonds waren een reden voor het besluit, maar ook het gebrek aan instrumenten om het verzuimbeleid van een duidelijke prikkel te voorzien en het starre reglement van het fonds waren belangrijke motivaties. Na de uittreding is een zogenaamde koplopersgroep geformeerd: vijf AMOS-scholen die actief met beleidsrijk verzuim- en vervangingsbeleid aan de slag gingen als voorhoede van de rest van de scholen. Door verzuim weer een gesprekspunt binnen de teams te maken maar deze ook duidelijk de vruchten te laten plukken van een laag of dalend verzuim, slaagden zij erin het korte verzuim (tot veertien dagen) met en binnen het team op te vangen zonder extra benoemingen. Hiermee neutraliseerden zij ook de inwerkingtreding van de Wet werk en zekerheid (WWZ). Exemplarisch voor de resultaten van de hele groep was de trendmatige daling van de verzuimfrequentie op één van de scholen met het hoogste verzuim die ook koploper was geworden, van 1,2 naar 0,75. Per 1 januari 2017 zullen alle AMOS-scholen het reglement van het Vervangingsfonds los mogen laten. Daarmee wordt op elke school maatwerk mogelijk inzake vervanging bij verzuim, maar ook bij het benutten van vervangingsbudgetten voor verzuimpreventie.

Verzuimvenster AMOS

Het verzuimvenster is opgebouwd uit twee lijnen: een horizontale lijn met het ziekteverzuimpercentage en een verticale lijn met de meldingsfrequentie. Hierdoor ontstaan vier kwadranten waarbij elk kwadrant om een eigen aanpak vraagt. Het Verzuimvenster AMOS 2016 laat het volgende beeld zien:

In dit verzuimvenster zijn alle scholen opgenomen. Het venster maakt goed zichtbaar dat het gros van de AMOS-scholen, ook een aantal hoogverzuimers, te maken heeft met een lage meldfrequentie. In het gezonde kwadrant (linksonder) bevinden zich elf scholen. In het tegenovergestelde kwadrant bevinden zich nog zes scholen. Dit hoort bij de trend waarbij meer en meer scholen naar een gezonde verzuimcultuur groeien.

7 Huisvesting en ICT

7.1 Algemeen

In 2016 is het aantal leerlingen wederom licht gestegen ten opzichte van het jaar daarvoor. Evenals in voorgaande jaren wordt de stijging van het aantal leerlingen in sterke mate veroorzaakt door groeischolen. De overige scholen blijven nagenoeg stabiel. In de wijken waar sprake is van vergrijzing zien we een daling van het aantal leerlingen. In deze wijken is dan sprake van te veel scholen voor een gering aantal leerlingen. Eind 2016 telde AMOS 28 scholen: 24 brinnummers (scholen met een zelfstandige status in de administratie bij het ministerie), twee nevenvestigingen en twee dislocaties. Deze scholen verzorgden op meer dan dertig locaties in de stad onderwijs aan 330 groepen leerlingen. In totaal besloegen al deze onderwijslocaties exclusief gymlokalen ruim 51 duizend vierkante meter aan vloeroppervlak, waarvan ruim 43 duizend m² gefinancierd werd via de rijksbekostiging.

Huisvestingsbeleid

De gemeente heeft de wettelijke taak om te zorgen voor een adequate huisvesting van scholen in het primair onderwijs. In 2015 heeft de gemeente vanuit haar centrale rol een Integraal Huisvestingsplan (IHP) opgesteld. Ten aanzien van de uitrol van dit plan in 2016 waren er naar de mening van AMOS en haar collega-schoolbesturen nog kanttekeningen te plaatsen. Daarom hebben de schoolbesturen gezamenlijk acties ondernomen om de kwaliteit van de huisvesting in een integrale actieve wijze op te pakken, mede in relatie tot Plan van Scholen.

Plan van Scholen

In 2016 is het door de gemeente Amsterdam ingediende Plan van Scholen 2017-2020 door de minister goedgekeurd. In dat plan zijn zes nieuwe scholen opgenomen. Deze nieuwe scholen zijn voornamelijk gepland in gebieden die niet direct ongewenste druk veroorzaken op de instandhouding van bestaande AMOS scholen.

Scholenpalet

Het Scholenpalet van AMOS houdt in dat AMOS op een gestructureerde wijze en in samenhang met landelijke en gemeentelijke ontwikkelingen een gezond scholenbestand in stand wenst te houden. AMOS heeft initiatieven ondernomen om gezamenlijk met andere schoolbesturen deze doelen te bereiken. In de Indische buurt heeft AMOS één van de twee aanwezige AMOS-scholen per 1 augustus 2016 gesloten, vanwege de krimp en een teveel aan scholen in deze buurt. Voor de overgebleven scholen betekent dit meer ruimte om te groeien naar een gezonde omvang. Voor het gebied Amsterdam-Noord is een gezamenlijk plan vastgesteld dat kan leiden tot een evenwichtig scholenpalet in dit stadsdeel. In hoeverre de gemeente deze plannen ondersteunt zal in de komende jaren duidelijk worden.

Prognoses

Uit de leerlingenprognoses die Bureau Organisatie en Statistiek van de gemeente Amsterdam in opdracht van de Resultaat Verantwoordelijke Eenheid Onderwijs Jeugd en Zorg heeft gemaakt, valt op te maken dat er de komende jaren tot aan 2020/2025 sprake zal zijn van groei in het totale aantal leerlingen in het Amsterdamse primair onderwijs. Per gebied zijn de verschillen groot. In hoeverre AMOS kan profiteren van de groei is onder meer afhankelijk van stichting van nieuwe scholen en verplaatsing van bestaande scholen.

Onderhoudsplan

Het onderhoudsjaarplan voor 2016 is voor 75% uitgevoerd, waarbij het restant werd doorgeschoven naar 2017 vanwege onvoorziene calamiteiten in het kader van bijvoorbeeld brandveiligheid. Daarnaast zijn zaken uitgesteld omdat geprobeerd wordt onderhoud te combineren met bijvoorbeeld investeringen vanuit het traject gezonde scholen, om zo de overlast voor het onderwijsproces te beperken.

7.2 Huisvestingsprojecten

AMOS streeft naar een gebouwenbestand dat voldoet aan de eisen van deze tijd. Een gebouw moet niet alleen onderscheidend zijn in ruimtelijke verschijning, maar ook in duurzaamheid. Een adequate huisvesting betekent onder meer dat een gebouw goed is te onderhouden en te exploiteren binnen de rijksbekostiging. Bij nieuwbouwprojecten bestaat steeds meer spanning tussen de kwaliteit/ruimtelijke verschijning en de door de gemeente beschikbaar gestelde normvergoeding. De door de gemeente voorgestelde stedenbouwkundige uitgangspunten bij (vervangende) nieuwbouw en de monumentenstatus van gebouwen veroorzaken extra druk op budgetten en plannings. In 2016 zijn er projecten opgeleverd en zijn verdere voorbereidingen getroffen voor verbeteringen, uitbreiding en/of vervangende nieuwbouw van een aantal scholen.

Gezonde Scholen

In het stedelijk project Gezonde Scholen, waarbij verbeteringen plaatsvinden in schoolgebouwen met een slecht binnenklimaat, zijn vier AMOS-scholen aangemeld, te weten: de Valentijn, De Bonkelaar, de Frankendael en de dr. Rijk Kramer. In 2016 zijn voorbereidingen getroffen om in 2017 de nodige voorzieningen te kunnen realiseren. De projecten worden uitgevoerd door de gemeente.

Openbare schoolpleinen

De gemeente heeft een extra subsidie in het vooruitzicht gesteld om schoolpleinen te upgraden onder de voorwaarde dat deze pleinen ook beschikbaar komen buiten de reguliere schooltijden. AMOS heeft voornamelijk De Rivieren aangemeld bij dit project.

De Capelle

Na de vertraging door beroep tegen de bouw door bewoners is in juli weer gestart met de bouwactiviteiten. Naar verwachting zal de nieuwbouw in de loop van 2017 worden opgeleverd en in gebruik worden genomen.

Wereldschool (locatie Catamaran)

Het aantal leerlingen verbonden aan De Catamaran neemt de laatste jaren toe. Voor een goede huisvesting is in 2016 een start gemaakt met renovatie en aanpassingen van een bestaand pand door de gemeente. De verwachting is dat in 2017 deze huisvesting in gebruik kan worden genomen.

Frankendael

De dislocatie van de school aan de Von Liebigweg is in 2016 na een grondige renovatie weer in gebruik genomen. Voor de voorgenomen uitbreiding ten behoeve van een VVE-voorziening heeft de gemeente onvoldoende budget beschikbaar gesteld. Inmiddels onderhandelen we met de gemeente over het realiseren van een VVE-voorziening binnen het bestaande gebouw.

Immanuel

Voor de Immanuel staat al jarenlang vervangende nieuwbouw op het programma. Overleg met het stadsdeel heeft pas in 2015 een geschikte locatie opgeleverd. Uiteindelijk zal de school nieuwbouw krijgen op het huidige schoolterrein. In samenspraak met het stadsdeel is een architect geselecteerd.

teerd. Het is nog niet duidelijk of de gemeente extra budget beschikbaar stelt voor deze nieuwbouw als gevolg van de stedenbouwkundige uitgangspunten.

Nautilus

De Nautilus is gehuisvest in een multifunctioneel gebouw, De Bockensprong. Het gebouw is eigendom van de gemeente. Als bouwheer zou de gemeente in 2016 aanpassingen in het gebouw doorvoeren zodat de Nautilus extra groepsruimten zou verkrijgen en de leerlingen adequaat konden worden gehuisvest. Deze planning is niet gehaald waardoor de Nautilus voor extra ruimte moest uitwijken naar noodlokalen op het terrein. Het voornemen van de gemeente is om de aanpassing/uitbreiding te laten plaatsvinden in 2017.

De Noordmans

Voor de realisatie van vervangende nieuwbouw voor de school zal het oude schoolgebouw moeten worden gesloopt. Inmiddels zijn de noodzakelijke vergunningen aangevraagd, maar is een lange procedure gaande in het kader van de Flora en faunawet. De gemeente heeft inmiddels nieuwe stedenbouwkundige uitgangspunten geformuleerd waarbinnen een nieuw schoolgebouw kan worden ingepast. De verwachting is dat in de loop van 2017 gestart kan worden met de sloop van het bestaande gebouw. De tijdelijke huisvesting zoals die in 2015 in gebruik is genomen, is op onderdelen verbeterd in 2016 zodat langer gebruik kan worden gemaakt van deze voorziening.

Pro Rege

In 2016 is de uitbreiding van het gebouw opgeleverd en in gebruik genomen.

Prof.Dr.H. Kraemer

In 2016 zijn noodzakelijke voorbereidingen getroffen om in 2017 te starten met de bouw. De verwachting is dat het gebouw in de zomer van 2018 kan worden opgeleverd en in gebruik kan worden genomen. De losstaande gymnastiekzaal van de school komt eveneens in aanmerking voor vervangende nieuwbouw. Het bouwheerschap van deze nieuwbouw ligt in handen van de gemeente. Dit is zo afgesproken vanwege het feit dat de gemeente een ruimere gymnastiekaccommodatie wil bouwen dan een genormeerde basisschool-gymnastiekaccommodatie.

7.3 ICT-beheer en infrastructuur

In 2016 heeft AMOS een ICT-innovatiefonds in het leven geroepen. Hiermee werden scholen in de gelegenheid gesteld onderwijsplannen, waarbij ook ICT wordt ingezet, financieel te ondersteunen. Zes scholen hebben gebruik gemaakt van deze regeling. Zij hebben met name geïnvesteerd in de aanleg van professionele wifinetwerken om zo mobiele ICT-middelen flexibeler en efficiënter te kunnen inzetten. In totaal zijn nu negen AMOS-scholen voorzien van een professioneel wifinetwerk. Het beheer van de ICT-netwerken werd ook dit jaar verzorgd door netwerkbeheerder SKOOL. Meer dan 90% van de aangemelde incidenten werd binnen de in de Service Level Agreement (SLA) afgesproken doorlooptijden opgelost. Hierdoor waren de scholen in staat de ICT-middelen optimaal in te zetten.

Het eenvoudig opslaan, delen en bewerken van documenten wordt steeds belangrijker. Ook aan bereikbaarheid worden steeds hogere eisen gesteld. Teamleden willen niet alleen als ze op school zijn kunnen werken maar ook thuis of elders. De toegang tot documenten op de server is buiten de school niet altijd optimaal. Voor scholen met meerdere locaties wordt het helemaal lastig omdat zij met twee aparte servers werken. Om aan de behoefte van een betere toegankelijkheid tegemoet te komen, is op de Frankendael (met meerdere locaties een goede testcase) een pilot gestart om documenten in de cloud op te slaan. De eerste resultaten laten zien dat hierdoor de bereikbaarheid van documenten sterk verbetert. In 2017 wordt onderzocht of meer scholen van deze oplossing gebruik kunnen maken.

8 Communicatie en relaties

AMOS hecht aan een goede relatie met de diverse belanghebbenden en dientengevolge aan een goede communicatie. Voor 2016 en volgende jaren is de (marketing)communicatie als speerpunt benoemd. AMOS heeft een groot aantal kwalitatief sterke scholen, maar in het onderwijsveld van vandaag de dag is kwaliteit alléén niet voldoende, deze moet ook duidelijk geëtaleerd en voor het voetlicht worden gebracht om bij de ouders in de kijker te komen en te blijven.

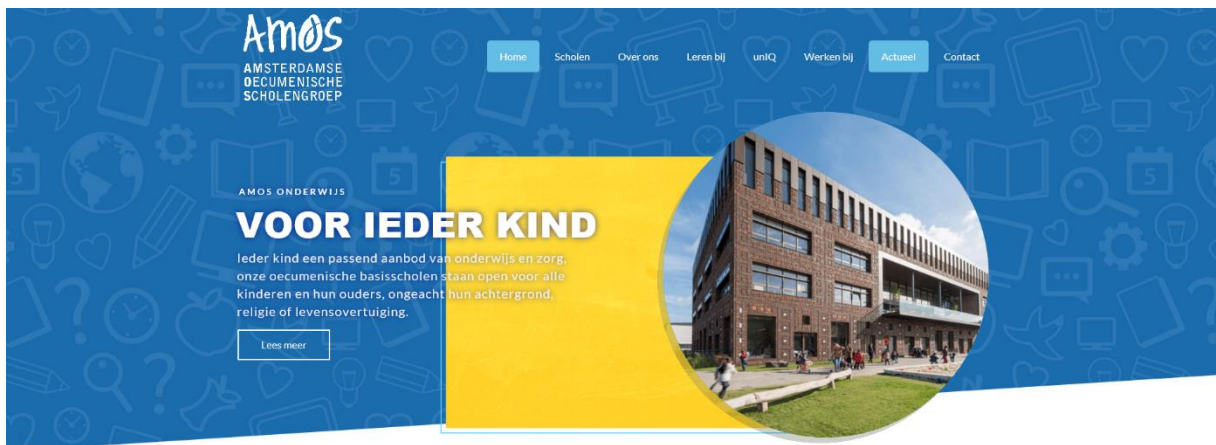
8.1 Ontwikkelingen rondom verbonden partijen & communicatie

Externe nieuwsbrief

Ook in 2016 werd periodiek een nieuwsbrief verspreid, waarbij AMOS werd ondersteund door een extern communicatiebureau. Eind 2016 is het schrijven en verspreiden van de externe nieuwsbrief in 'eigen hand' genomen.

Website AMOS

In december is de vernieuwde website gelanceerd. De vorige website stamde uit 2012 en had een inmiddels wat gedateerd uiterlijk. Er is gestreefd naar een modernere site, zowel qua techniek als qua uitstraling. De nieuwe website is nu 'responsive' en daardoor toegankelijker op mobiele telefoon en tablet, dus weer helemaal van deze tijd.

Naast de vernieuwde AMOS-website worden ook de websites van de scholen vernieuwd. In een gefaseerde aanpak (van eind 2016 tot 2018) worden de schoolwebsites naar een geheel eigen en eigentijdse uitstraling gebracht. Daarbij zullen alle scholen een nieuw of herzien logo krijgen dat ontworpen is binnen eenzelfde stijl ('de AMOS design language'), zodat alle scholen onderscheidend maar toch ook als collectief herkenbaar zijn.

Analyses scholen

In 2016 is er gericht geïnvesteerd in de analyse van de positionering van scholen en het werken aan een betere positie en zichtbaarheid. Met behulp van gespecialiseerde partijen werden de AMOS Wereldschool Amsterdam en de Frankendael doorgelicht, wat waardevolle inzichten bracht die het komende jaar tot concrete acties in de communicatie en inrichting zullen leiden. Met De Ri-

vieren werd een traject doorlopen om het verhaal van de school te bepalen en het team te helpen dat beter voor het voetlicht te brengen.

8.2 Klachten

In 2016 heeft AMOS haar klachtenregeling herzien en beter afgestemd op de werkwijze van de landelijke geschillencommissie. Zo werkt AMOS nu met een digitaal klachtenformulier, waardoor we bij binnenkomst van een klacht helder zicht hebben op de manier waarop op schoolniveau met de situatie waarover geklaagd wordt, is omgegaan. Tevens nodigt AMOS de klagers altijd uit voor een gesprek, waarin klagers worden geïnformeerd over de verdere procedure en zij toelichting kunnen geven op hun klacht. Vervolgens wordt gesproken met degene over wie geklaagd wordt. Na deze fase van hoor- en wederhoor neemt AMOS een beslissing over gegrondheid of ongegrondheid van de klacht. Die beslissing wordt schriftelijk en gemotiveerd aan klagers toegezonden. Soms blijkt gedurende de klachtenprocedure dat een kwestie praktisch kan worden opgelost. In die gevallen kan een gegrond of ongegrondverklaring achterwege blijven.

In 2016 werden in totaal 23 klachten ontvangen op zeventien van onze basisscholen. Deze klachten zijn in behandeling genomen en binnen twee weken van een reactie voorzien. Inmiddels zijn de dossiers gesloten, op één na. In een aantal gevallen is in het voortraject van de klachtenprocedure tot aan de schriftelijke indiening gebruik gemaakt van de aan AMOS verbonden vertrouwenspersonen. Er heeft één schorsing van twee dagen plaatsgevonden op De Vijf Sterren, in mei 2015. Daarnaast vonden er in 2016 twee schorsingen van twee dagen plaats op de Visserschool.

9 Financieel

9.1 Analyse van het nettoresultaat

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Vershil
Baten			
(B1) Rijksbijdragen	42.394.382	39.989.664	2.404.718
(B2) Overige overheidsbijdragen	2.745.836	2.147.813	598.023
(B3) Overige baten	1.196.830	504.519	692.311
Totaal baten	46.337.048	42.641.996	3.695.052
Lasten			
(L1) Personele lasten	35.984.713	34.245.640	-1.739.073
(L2) Afschrijvingen	1.934.218	1.209.880	-724.338
(L3) Huisvestingslasten	3.782.007	4.065.900	283.893
(L4) Overige instellingslasten	4.072.547	3.179.015	-893.532
Totaal lasten	45.773.485	42.700.435	-3.073.050
Saldo baten en lasten	563.563	-58.439	622.002
(R1) Saldo fin. baten en lasten	54.473	90.000	-35.527
Nettoresultaat	618.036	31.561	586.475

Het resultaat over 2016 wijkt in positieve zin af van de begroting. De meevallers waren voornamelijk niet begroot (hogere baten vanuit het samenwerkingsverband passend onderwijs, groeiformatie en ophoging van de lumpsum). Een gedeelte was dit jaar nodig om de tegenvallers op de overige instellingslasten en afschrijvingen te dekken. Het volgende overzicht bevat een uitsplitsing van de afwijkingen op categorieniveau:

(B1) Rijksbijdragen

1 Hoger dan begrote groeiformatie	363.871
2 Hogere baten vanuit samenwerkingsverband passend onderwijs	884.645
3 Bijstelling lumpsum en PAB als gevolg van loonakkoord	561.423
4 Niet-begrote inkomsten studieverlof	100.807
5 Meevaller op materiële instandhouding door NOAT-leerlingen en groei	265.406
6 Diversen, niet verder gespecificeerd	228.566
	<u>2.404.718</u>

(B2) Overige overheidsbijdragen

1 Hoger dan begrote subsidies vanuit de VLOA etc.	401.573
2 Niet begrote klokuurvergoeding	196.450
	<u>598.023</u>

(B3) Overige baten	
1 Bate inzake perceel Hembrugstraat	85.000
2 Eindafrekening gemeentelijke subsidies voorgaande jaren	85.959
3 Niet-begrote vergoeding gedetacheerd personeel	82.356
3 Diversen, niet verder gespecificeerd	291.348
	<u>544.663</u>

(L1) Personele lasten	
1 Uitgekeerde ontslag- en transitievergoedingen	-96.972
2 Niet-begrote gevolgen loonakkoord (eenmalige uitk. D.v.d.Lkr. en indexatie)	-1.084.742
3 Mutatie voorziening langdurig zieken	-672.441
4 Mutatie voorziening professionalisering schoolleiders	-105.000
6 Ingecalculeerde marge in opslagpercentage	581.571
6 Diversen, niet verder gespecificeerd	-361.489
	<u>-1.739.073</u>

(L2) Afschrijvingen:	
1 Afboeking verbouwing gesloten locatie	-434.477
2 Afboeking activa opgeheven scholen	-411.370
3 Diversen, niet verder gespecificeerd	121.509
	<u>-724.338</u>

(L3) Huisvestingslasten:	
1 Lagere lasten klein onderhoud scholen	104.359
2 Lagere lasten energie en water	41.495
3 Externe inhuur projecten geboekt onder personele lasten	66.000
4 ICT-projectkosten niet geboekt onder huisvesting maar overige lasten	75.000
5 Diversen, niet verder gespecificeerd	-2.961
	<u>283.893</u>

(L4) Overige instellingslasten:	
1 Hogere lasten ICT en licenties	-273.813
2 Hogere lasten dan begroot voor passend onderwijs	-386.006
3 Hogere inhuur schoolbegeleiding	-118.180
5 Diversen, niet verder gespecificeerd	-115.533
	<u>-893.532</u>

Zoals uit bovenstaand overzicht duidelijk wordt konden de genoemde meevallers op de bekostiging ter compensatie dienen voor de tegenvallers op de personele lasten.

9.2 Financiële positie

ACTIVA	2016	2015	2014
Materiële vaste activa	3.846.942	4.998.382	5.813.417
Financiële vaste activa	<u>4.934.524</u>	<u>4.494.040</u>	<u>4.449.007</u>
Totaal vaste activa	8.781.466	9.492.422	10.262.424
Vorderingen	2.484.541	2.831.450	3.864.985

Liquide middelen	<u>8.739.567</u>	<u>3.987.586</u>	<u>1.802.238</u>
Totaal vlottende activa	<u>11.224.108</u>	<u>6.819.036</u>	<u>5.667.223</u>
Totaal activa	<u><u>20.005.574</u></u>	<u><u>16.311.458</u></u>	<u><u>15.929.647</u></u>

PASSIVA	2016	2015	2014
Algemene reserve	8.165.830	8.001.164	7.792.063
Private reserve	85.000	0	0
Bestemmingsreserves	<u>368.370</u>	<u>0</u>	<u>159.600</u>
Eigen vermogen	8.619.200	8.001.164	7.951.663
Voorzieningen	4.065.154	3.161.947	2.762.957
Kortlopende schulden	7.321.220	5.148.347	5.215.027
Totaal passiva	<u><u>20.005.574</u></u>	<u><u>16.311.458</u></u>	<u><u>15.929.647</u></u>

AMOS kende in boekjaar 2016 een relatief lage investeringsgraad waardoor de boekwaarde onder druk van de forse afschrijvingslast (die hoger was dan begroot als gevolg van genoemde afboekingen) vrij sterk daalde. Samen met het positieve resultaat (dat een stijging van het eigen vermogen tot gevolg had) en de stijging in voorzieningen en korte schulden (wat het gevolg was van de vooruitbetaling van een deel van de subsidies) zorgde dit voor een vrij forse toename van de liquide middelen. Hiermee is 2016 het tweede opvolgende jaar waarin een positieve cashflow is bereikt, wat een duidelijk teken is van de omwenteling die we als AMOS hebben ingezet de afgelopen periode.

9.3 Financiële kengetallen, investeringsverslag, treasury

Met behulp van een aantal kengetallen kan een verdere beoordeling worden gegeven van de financiële positie. Naast de waarden zoals deze gelden voor de afgelopen boekjaren, wordt tevens een algemene adviesnorm weergegeven.

Kengetal	Norm	2016	2015	2014
Liquiditeit	2	1,53	1,29	1,09
Solvabiliteit	0,5	0,43	0,47	0,5
Rentabiliteit	n.v.t.	1,33%	0,11%	-2,29%
Weerstandvermogen	n.v.t.	18,60%	19,10%	19,37%
Kapitalisatiefactor	30 – 60%	43,03%	34,62%	33,05%

De kengetallen laten zien dat zoals gezegd de vermogens- en liquiditeitspositie van AMOS voldoende is. Als gevolg van de gestegen schuldpositie door de toegenomen voorzieningen en de vooruitbetaalde subsidies is de solvabiliteit ten opzichte van 2014 en 2015 licht gedaald, maar nog altijd toereikend. De liquiditeit steeg en wordt vertekend door de beleggingen die AMOS aanhoudt. Als deze beleggingen tegen de huidige waarde verkocht zouden worden zou de liquiditeitspositie nog hoger noteren. De overige kengetallen bevestigen het beeld dat de vermogenspositie voldoende maar niet ruim te noemen is.

Investerings- en financieringsbeleid

Zoals reeds eerder werd gesteld, kenmerkte het verslagjaar 2016 zich door een lage investeringsgraad: er werd in totaal voor een bedrag van 782 duizend euro geïnvesteerd in materiële vaste activa, bij een investeringsbegroting van 1,35 miljoen euro. De onderstaande tabel toont een onderverdeling van de begrote en gerealiseerde investeringen:

Investeringen	Gerealiseerd	Begroot
Gebouwen en terreinen	3.868	69.500
Inventaris en apparatuur	578.989	882.360
Leermiddelen	199.920	385.200
Overige materiële vaste activa	0	16.564
Totaal	<u>782.777</u>	<u>1.353.624</u>

Voor 2016 werd voor het tweede opeenvolgende jaar met een direct taakstellende begroting gewerkt die vanaf de basis met de directies als budgethouders zelf werd opgebouwd. In de begrotingen is gewerkt met een groot aantal stelposten die directies op wilden nemen om voldoende investeringsruimte te hebben, aangezien vooraf was meegedeeld dat ook de begrote investeringen en afschrijvingslast taakstellend was en niet overschreden mochten worden. De fors lagere uitputting van de investeringsbegroting is dus geen kwestie van een gebrek aan gerichte investeringen wat voor de toekomst een knelpunt zou kunnen veroorzaken, maar vloeit voort uit de ruimte die directies vooraf vanuit voorzichtigheid inzake de nieuwe werkwijze ingebouwd hadden.

Het financieringsbeleid is erop gericht geen gebruik te hoeven maken van externe kredietverstrekkers. Alle investeringen zijn binnen dit beleid uitgevoerd.

Treasury verslag

In 2016 hebben er geen beleggingen plaatsgevonden in risicodragend kapitaal. De beleggingen in obligaties die AMOS heeft uitstaan zijn conform de regeling beleggen en belenen van het ministerie. De beschikbare vrije middelen werden (in beperkte mate wegens het grillige verloop van de liquiditeit) overgemaakt naar spaarrekeningen. De vrijvallende (lees: afgeloste) obligaties zijn deels niet herbelegd wegens gebrek aan goede investeringskansen met voldoende rendement. Er hebben zich in het verslagjaar geen liquiditeitsproblemen voorgedaan. Bij het selecteren van een bank voor het onderbrengen van de spaartegoeden wordt door het bestuur gelet op de creditrating van de betreffende bank, conform de genoemde ministeriële regeling, met het oog op het zoveel als mogelijk waarborgen van een goed beheer van deze tegoeden. Om dit te waarborgen is door het bestuur een treasurystatuut opgesteld, waarin afspraken zijn vastgelegd inzake de wijze waarop wordt omgegaan met de regeling beleggen en belenen. Voor 2017 wordt dit statuut geactualiseerd. Daarnaast is in dit statuut opgenomen wie welke verantwoordelijkheden op dit terrein heeft.

10 Toekomstperspectieven en continuïteit

10.1 Ontwikkeling leerlingenaantal en gewichten

Als we corrigeren voor ontwikkelingen in het scholenpalet (zoals al eerder in dit verslag vermeld) kent AMOS al jaren een beperkte stijging in het onderliggende leerlingenaantal. Deze stijging heeft zich ook in 2016 voortgezet: per 1 oktober telde AMOS 7.390 leerlingen ten opzichte van 7.342 een jaar eerder. Genoemde leerlingentelling bestond uit 3.844 onderbouwleerlingen en 3.546 bovenbouwleerlingen. De omvang van de onderbouw laat het groeipotentieel van AMOS zien, aangezien in theorie de huidige onderbouw over vier jaar de bovenbouw is. De meerjarenbegroting 2017 en verder koerst vooral op stabilisering van het leerlingenaantal rond 7.500 leerlingen.

De groei is niet gelijkmatig verdeeld over de stadsdelen. We zien in de Indische buurt al jaren een krimp terwijl op IJburg een grote groei is in de nieuwe wijken en een krimp in de 'oudere' delen. Grootste groeiers binnen AMOS in absolute termen zijn de Pro Rege, de Ichthusschool en De Poseidon, terwijl met dank aan AMOS unIQ en tweetalig onderwijs relatief gezien de Bonkelaar en de Visserschool sterk zijn gegroeid de afgelopen jaren. Ook de Nautilus maakt een mooie ontwikkeling door, terwijl de populaire scholen Dr. Rijk Kramer en Odyssee aan hun maximale limiet zitten door beperkingen in het aantal lokalen vanwege te kleine gebouwen.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Onderbouw	3.719	3.847	3.888	3.844	3.805	3.807	3.779	3.855
Bovenbouw	3.454	3.369	3.454	3.546	3.639	3.721	3.775	3.738
Totaal	7.173	7.216	7.342	7.390	7.444	7.528	7.554	7.593

De leerlingengewichten zijn inmiddels redelijk stabiel. Voor de komende jaren worden weinig schoksgewijze bewegingen in de bekostiging of het leerlingenaantal verwacht.

10.2 Ontwikkeling personele bezetting

Na de schoksgewijze ontwikkeling van de formatie in de afgelopen jaren, als gevolg van de ingrepen in de gewichtenbekostiging en sluiting of overdracht van diverse scholen, kent de meerjarenbegroting een relatief stabiele outlook voor wat betreft werkgelegenheid.

Functie categorie	2017	2018	2019	2020	2021
Directie	31,7	31,6	31,2	31,2	31,2
Onderwijzend personeel	410,1	401,7	394,9	396,0	396,2
O.O.P.	73,7	68,9	66,8	66,4	66,4
Totaal	515,5	502,2	492,8	493,6	493,8

10.3 Overzicht meerjarenbegroting en –balans

De meerjarenbegroting laat voor wat betreft de staat van baten en lasten het volgende beeld zien:

Exploitatie (x 1.000 euro)	2017	2018	2019	2020	2021
Rijksbijdragen	40.527	39.953	39.897	39.986	40.135
Overige overheid	2.815	2.550	2.297	2.297	2.297
Overige baten	649	634	630	626	622

Totale baten	43.991	43.137	42.823	42.909	43.054
Personele lasten	35.460	34.711	34.277	34.446	34.560
Afschrijvingen	1.168	1.219	1.242	1.252	1.203
Huisvestingslasten	3.954	3.959	3.964	3.964	3.964
Overige lasten	3.384	3.348	3.328	3.319	3.310
Totale lasten	43.968	43.237	42.812	42.981	43.037
Saldo financieel	75	75	75	75	75
Resultaat	98	-25	86	3	92

De balanspositie wordt als volgt verwacht:

Balans (x 1.000 euro)	2017	2018	2019	2020	2021
Vaste activa	9.817	9.606	9.018	8.466	8.663
Vlottende activa	4.648	4.648	4.648	4.648	4.648
Liquide middelen	2.881	3.066	3.741	4.296	4.190
Totaal activa	17.346	17.320	17.407	17.410	17.502
Eigen vermogen	8.265	8.240	8.326	8.330	8.421
Voorzieningen	3.408	3.408	3.408	3.408	3.408
Overige schulden	5.672	5.672	5.672	5.672	5.672
Totaal passiva	17.346	17.320	17.407	17.410	17.502

Voor de komende jaren is een licht positief resultaat voorzien. In de meerjarenbegroting is voorzichtigheidshalve slechts gedeeltelijk rekening gehouden met groeiformatie (twee ton waar de ontvangst gemiddeld vijf ton is). Genoemde groeiformatie is in principe geen vrij beschikbaar geld aangezien dit gebruikt wordt ter dekking van instroomgroepen en tegenvallers en het restant gebruikt wordt voor innovatie, maar door hem slechts gedeeltelijk te begroten is dekking van tegenvallers uit het restant wel mogelijk.

Onder invloed van een lagere investeringsgraad dan de afgelopen jaren gebruikelijk was, daalt de waarde van de materiële vaste activa. Dit is een realistische beweging die voortvloeit vanuit de financiële filosofie die bij AMOS is geïntroduceerd dat we niet investeren in luxe of vanuit een hype, maar dat we uitsluitend investeren in zaken die toegevoegde waarde hebben.

Als gevolg van het verwachte positieve resultaat stijgt het eigen vermogen en als gevolg hiervan in combinatie met de investeringsgraad stijgen de liquide middelen de komende jaren. Het nieuwe financiële beleid van AMOS kent een duidelijkere focus naast resultaat op kasstroom, aangezien de kasstroom de mate bepaalt waarin genoemde investeringen ook gefinancierd kunnen worden.

10.4 Risico's, risicobeheersing en toekomstige ontwikkelingen

De meerjarenbegroting bevat een aantal aannames die mogelijk tot risico's leiden. Zo is er van uitgegaan dat de begrote afvloeiingen ook daadwerkelijk middels natuurlijk verloop plaats kunnen vinden. Ook is aangenomen dat er bijvoorbeeld op de AMOS Wereldschool Amsterdam een duidelijke groei mogelijk is. Tenslotte is geen rekening gehouden met calamiteiten die leegloop van een school zou kunnen veroorzaken. In de verantwoording bij de meerjarenbegroting werd in de risicoparagraaf opgemerkt dat er ook geen rekening gehouden was met een eventuele stijging van de

dotatie groot onderhoud. Inmiddels is op basis van de nieuwe meerjarenonderhoudsplanung duidelijk dat er geen sprake is van een stijging en dat de huidige dotatie, aangevuld met het budget voor klein onderhoud, dekkend is.

Er is deels rekening gehouden met omvangrijke transitievergoedingen als gevolg van de Wet werk en zekerheid, maar de ervaring leert dat dit budget naar huidige maatstaven te beperkt is. Het is ernstig hoeveel geld er uit het primaire proces wegleekt door deze falende wetgeving die niet onderkent dat het onderwijs een sterk gereguleerde sector is met een deugdelijk vangnet. Wel is er een frictiebudget van 65 duizend euro waaruit kleinere vergoedingen bekostigd kunnen worden.

Externe ontwikkelingen

Per 2017 wordt een volgende tranche aan middelen vanuit het onderwijsakkoord verwacht, hoewel deze waarschijnlijk direct zal weglekken naar cao-maatregelen. De effecten van de krapte op de arbeidsmarkt zijn nog onvoldoende duidelijk, maar zullen waarschijnlijk tot meer functiedifferentiatie leiden en dus tot meer functies die om de leerkracht als spil in het proces heen werken om deze te ontlasten en in staat te stellen zich met de kerntaak bezig te houden.

Interne ontwikkelingen

Zoals al eerder duidelijk werd gemaakt, blijft de formatie de komende jaren redelijk stabiel. AMOS is voornemens eigenrisicodragers voor de WGA te worden aangezien de uitstroom van de afgelopen jaren een hoge premie tot gevolg heeft gehad. Meer bewustzijn hiervan kan een betere sturing veroorzaken en daarmee lagere lasten.

Het volgende schema bevat een overzicht van de budgettaire ontwikkelingen op postniveau zoals voorzien wordt in de meerjarenbegroting:

Exploitatie (x 1.000 euro)	2017	2018	2019	2020	2021
Rijksbijdragen	-1.668	-574	-56	90	149
Overige overheid	580	-265	-254	0	0
Overige baten	21	-15	-4	-4	-4
Totale baten	-1.067	-854	-314	86	145
Personele lasten	899	750	433	-168	-114
Afschrijvingen	-2	-51	-23	-9	49
Huisvestingslasten	-162	-5	-5	0	0
Overige lasten	263	37	20	9	9
Totale lasten	998	731	425	-169	-56
Saldo financieel	-5	0	0	0	0
Resultaat	-74	-123	112	-83	88

De stijging van de personele lasten de komende jaren is het gevolg van de automatische, jaarlijkse periodiek van het personeel. De afschrijvingslasten dalen de komende jaren licht als gevolg van eerdergenoemde investeringsgraad. De bekostiging in 2017 is lager dan het voorgaande jaar door het ontbreken van extra financiering zoals bijvoorbeeld die voor het onderwijsakkoord en door de uitloeijsels van de gewichtenregeling. Voor de jaren erna wordt na een lichte stijging als gevolg van toename van het leerlingenaantal vervolgens weer een lichte daling voorzien als gevolg van de trendmatige verdere daling van de gewichtenleerlingen.

11 Risicobeheersing en intern toezicht

Teneinde de risico's zoveel mogelijk te beperken, hanteert AMOS een planning en controle cyclus waarbij het bestuur de ontwikkeling van de financiële prestaties monitort en hier ook periodiek verantwoording over aflegt aan de raad van toezicht. De basis voor de verantwoording wordt naast de realisatie gevormd door de meerjarenbegroting die voorafgaand aan elk jaar door de directeuren voor hun school opgesteld wordt en vervolgens beoordeeld en gefiatteerd wordt door het bestuur. Na fiattering van de schoolbegrotingen worden deze en de bovenschoolse begroting samengevoegd en voorgelegd voor akkoord aan de raad van toezicht. In deze meerjarenbegroting worden zo veel mogelijk financiële risico's onderkend en wordt beoordeeld in hoeverre acties nodig zijn.

Teneinde de interne risico's zoveel mogelijk te beperken is ten behoeve van de interne controle, de administratieve organisatie van de processen met een financieel risico beschreven. Hierin zijn de functiescheiding, overdraagbaarheid en betrouwbaarheid van informatie gewaarborgd.

Voor het opvangen van de zogenaamde restrisico's en onvoorziene calamiteiten wordt het eigen vermogen van het bestuur benut. Om ervoor te zorgen dat dit vermogen voldoende is, wordt een kengetallenkader gebruikt waarbij voor de kapitalisatiefactor een minimum van 30% wordt gehanteerd. Daarnaast wordt gestreefd naar een solvabiliteit van 0,5.

De hierboven beschreven interne risicobeheersings- en controlesystemen hebben gezorgd voor het uitsluiten van bepaalde risico's en het in kaart brengen van andere risico's. Het gaat dan met name om financieel gerelateerde risico's die blijken uit de meerjarenbegroting.

In de eerder in dit verslag opgenomen meerjarenbegroting komt een aantal financiële risico's tot uiting. De belangrijkste is de daling van de schoolgewichten. De consequenties hiervan voor de personele bezetting zijn al in de begroting en het meerjarenformatieplan tot uitdrukking gebracht. Het bestuur is op de hoogte van de wet- en regelgeving op dit punt en zal periodiek monitoren of ingrepen noodzakelijk zijn.

12 Bijlage 1: verantwoording besteding prestatiebox

Conform voorschriften vanuit de Regeling prestatiebox primair onderwijs biedt AMOS in deze bijlage een globale verantwoording van de wijze waarop de middelen vanuit deze regeling worden ingezet. AMOS heeft de keuze gemaakt zich vooral te richten op de volgende ambities die in het zogenaamde bestuursakkoord zijn geformuleerd:

- Scholen bieden maatwerk voor excellente leerlingen, waaronder hoogbegaafde leerlingen.
- Geen onderpresterende scholen meer.
- De bekwaamheid van leraren in afstemmen van het onderwijs op verschillen binnen de klas is op orde.
- De bekwaamheid van leraren met betrekking tot opbrengstgericht werken is op orde.
- Alle leraren onderhouden hun bekwaamheden systematisch en worden gestimuleerd zich te registreren.

Dit wil niet zeggen dat aan de andere ambities niet gewerkt wordt. Bovenstaande ambities zijn voor AMOS echter de speerpunten voor de lopende planperiode. Dit doet AMOS door middel van de voorziening voor onderwijs aan hoogbegaafden onder de noemer AMOS unIQ, door de interne opleidings- en scholingsfaciliteit AMOS Academie en, in het verleden, door bijvoorbeeld deelname aan het KBA-traject.

AMOS unIQ

Binnen AMOS unIQ wordt voltijds onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen geboden. Ouders van deze leerlingen dragen hier financieel aan bij door middel van een vrijwillige ouderbijdrage. Deze bijdrage is niet dekkend. De meerkosten per leerling boven het niveau van de ouderbijdrage bedragen circa 800 tot 1.000 euro per jaar, welke medegefinancierd worden vanuit de middelen die door de prestatiebox beschikbaar worden gesteld. Vanaf 2014 is ingezet op een verdere uitbreiding van het aantal leerlingen en het aantal locaties waar AMOS unIQ wordt aangeboden. Inmiddels is er op vier scholen een afdeling van AMOS unIQ gevestigd, te weten op De Poseidon, De Bonkelaar, De Vlinderboom en de Nelson Mandela/Frankendael. We zien dat niet alleen de hoogbegaafde leerlingen profiteren van deze aangepaste vorm van onderwijs. Ook de hele schoolorganisatie profiteert daarvan omdat de kennis die via AMOS unIQ de school in komt ook in brede mate gedeeld wordt.

AMOS Academie

In hoofdstuk 4 Onderwijs is al ingegaan op de AMOS Academie. Met deze faciliteit werkt AMOS aan een doorgaande lijn in de scholing en ontwikkeling van haar personeel.